Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMA
6
Haziran
10 LİRA

itiraf.3
«DAVADAN DÖNEN»
ADNAN ÖZÇİFTÇİ' ANLATIYOR
YAKINDA AYDINLIK'TA

"Mecliste iki günde kabul edilir" diyordu

Demirel'in Anayasa teklifi komisyondan bile geçemedi

MSP Genel Başkanı Demirel' e sordu: "Cumhurbaşkanı seçmek için illa da muhtıra mı yemek lazım?"

Erbakan: "İktidarın himayesindeki anarşistler bir gün Demirel'in makamını da işgal edecek"

LÜTFÜ OFLAZ-ANKARA

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, Demirel'in komandoları himaye ettiğini söyleyerek "Milli Eğitim Bakanlığı iktidarın himayesindeki 3 bin kadar anarşist tarafından işgal edilmiştir. TRT bu haberi vermedi. Bu gidişle bu anarşistler

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

Yorum

Demirel burnunun önünü görmemekte diretiyor

ÇORUM'da, Kayseri'de, Yozgat'ta ve daha birçok yerde olan bitenden sonra Demirel'e kim inanır. Demirel, iktidara geldiğinden beri anarşiye karşı mücadeleden, yangını söndürme çabasından söz edip duruyor ama, yangını çıkaranları görmemekte de ısrar ediyor.

Başbakan, bir cinayet şebekesi, bir terör çetesi MHP'yi görmemek için elinden geleni yapı-

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

Ilk ve orta dereceli okullarda öğretim yılı sona erdi

TATİL SEVİNCİ

İSTANBUL (ÖZEL)

ORTA dereceli okullarla birlikte dün İstanbul'da ilkokullarda da öğrenim yılı sonu erdi ve öğrenciler yaz tatiline girdiler.

Bu yıl şubat ayı tatilinin uzun sürmesi nedeniyle, özellikle orta dereceli okullarda ikinci dönem sözlü ve yazılı imtihanların üst üste gelmesi sonucu yorgun düşen öğrenciler, yaz tatilinin başlamasını sevinçle karşıladılar. Ancak orta dereceli okullarda bu yıl başarı oranının önceki yıllara göre daha düşük olduğu görüldü.

Yaz tatili dünden itibaren başlamasına rağmen bütün okullarda öğrenciler karnelerini bugün alacaklar.

TBMM Anayasa Komisyonu, AP'nin Anayasa değişikliği teklifini reddetti

● Şener Battal: "Teklif sistem fikrinden yoksun, başkanlık sistemi ve Anayasa bütünlüğü içinde ciddi bir incelemeye dayanmamaktadır."

ANKARA (ÖZEL)

BAŞBAKAN ve AP Genel Başkanı Süleyman Demirel ve partili parlamenterlerin Cumhurbaşkanının seçimi ile ilgili Anayasa değişikliği önerisi TBMM Anayasa Komisyonunda reddedildi.

Komisyon Başkanı ve MSP Grup Başkanvekili Şener Battal dün yaptığı açıklamada, önerinin reddedildiğini belirtirken gerekçelerini de açıkladı. Battal'ın yazılı olarak yaptığı açıklamasında, önerinin bir sistem fikrinden yoksun bulunduğunu ve "Başkanlık sistemi ve Anayasa bütünlüğü içinde ciddi bir incelemeye dayanmadığını" belirtti.

KUVVETLER AYRILIĞI

Komisyonun 5 madde halinde sunduğu gerekçelerde, Cumhurbaşkanının genel oyla seçilmesinin kuvvetler arasındaki dengeyi bozacağını belirterek şöyle deniliyor. "Anayasamız bilindiği gibi kuvvetler ayrılığı sistemine göre düzenlenmiştir. Yasama, yürütme ve yargı organları bu sistem içinde belirli bir dengeye göre yer alırlar. Bu sistem içinde Cumhurbaşkanlığı müessesesi yürütme bölümünde yer almaktadır. Anayasanın değiştirilmesi ile Cumhurbaşkanının genel oyla seçilir hale gelmesi kuvvetler arasındaki mevcut dengeyi bozar. Ayrıca Cumhurbaşkanının genel oyla seçilmesi, başkanlık hükümeti sistemine göre Anayasadaki bü-

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

Batur ilk kez 300 oyu aştı

ANKARA (ÖZEL)

CUMHURBAŞKANLIĞI seçimi için dün yapılan turlarda CHP'nin adayı kontenjan senatörü Muhsin Batur, ilk kez 300 oyu aştı.

Dün yapılan 93. tur oylamada Muhsin Batur 303 oy alırken, AP adayı Manisa Milletvekili Faik Türün 235 oy elde etti. Yapılan oy sayımında 31 oyun da boş çıktığı anlaşıldı.

MSP'Lİ GÖÇMEN'İN BASIN TOPLANTISI

Öte yandan, dün MSP grubunda MSP Grup Başkanvekili Oğuzhan Asiltürk'le MSP Diyarbakır Milletvekili Yaşar Göçmen arasında tartışma çıktı. Olaydan sonra Mecliste bir basın toplantısı düzenleyen Göçmen, MSP Grup Başkanvekillerinin, Cumhurbaşkanlığı konusunda MSP'li parlamenterlere baskı yaptığını söyledi.

Bakanlar Kurulu, Irak' a nota vermeyi kararlaştırdı

● Demirel, bir gazetecinin Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin sorusunu cevaplarken "Ben baskıyı kaldırmam" dedi.

ANKARA (AA)

BAKANLAR Kurulu geçen pazar günü sınırgeçtikleri gerekçesiyle 10 vatandaşımızın Irak askerlerince öldürülmesi nedeniyle Irak hükümetine, olayı protesto eden bir nota verilmesini kararlaştırdı.

Başbakan Süleyman Demirel Bakanlar Kurulu'nun dün üç saat süren toplantısından sonra yaptığı açıklamada, 10 vatandaşımızın Irak askerlerince öldürülmesi olayını kınayarak, "Bu iyi komşuluk, dostluk ve kardeşlik

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

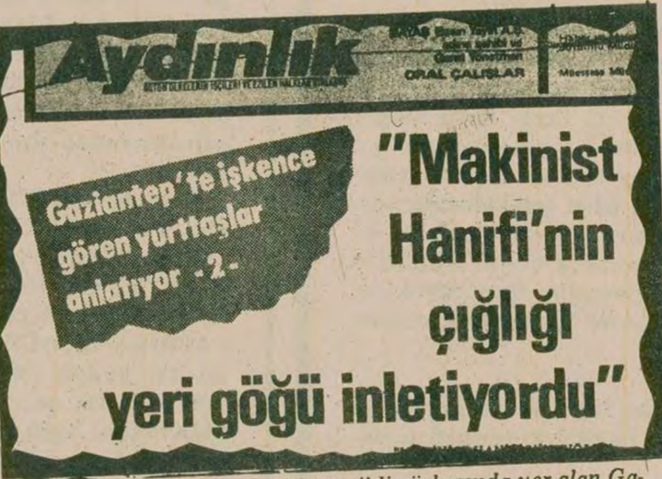

Aydınlık

ORAL ÇALIŞLAR

Gaziantep'te işkence gören yurttaşlar anlatıyor -2-

"Makinist Hanifi'nin çığlığı yeri göğü inletiyordu"

Gazetemizin 27 Mayıs 1980 tarihli nüshasında yer alan Gaziantep'te işkence olaylarıyla ilgili haberimizin kupürü.

"Soruşturma Bürosu" adı verilen yerde, bazı sanıklara elektrik işkencesi yapılıyordu

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı G.Antep'teki işkence olayları hakkında soruşturma açtırdı

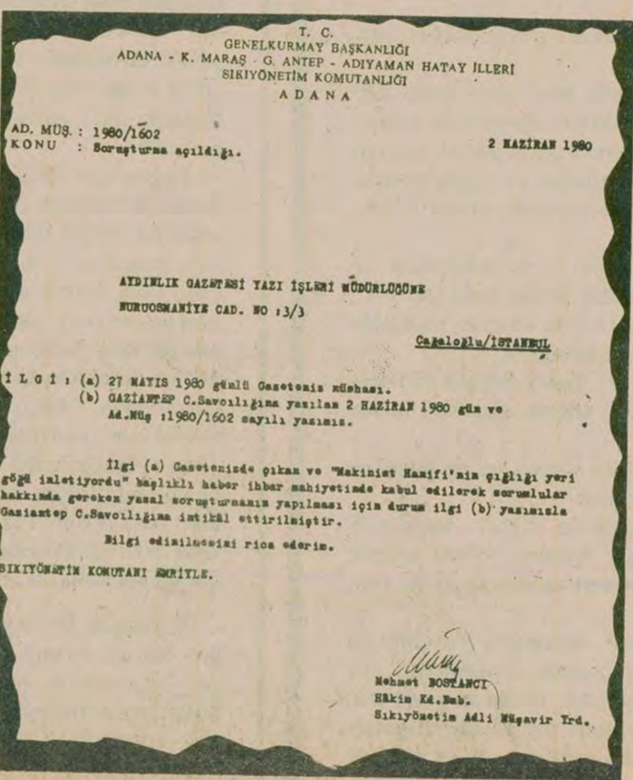

T. C.
GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
ADANA - K. MARAŞ - G. ANTEP - ADIYAMAN HATAY İLLERİ
SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI
A D A N A

AD. MÜŞ. : 1980/1602
KONU : Soruşturma açıldığı.

2 HAZİRAN 1980

AYDINLIK GAZETESİ YAZI İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜNE
NURUOSMANİYE CAD. NO :3/3
Cağaloğlu/İSTANBUL

İLGİ : (a) 27 MAYIS 1980 günlü Gazetenin nüshası.
(b) GAZİANTEP C.Savcılığına yazılan 2 HAZİRAN 1980 gün ve Ad.Müş :1980/1602 sayılı yazımız.

İlgi (a) Gazetenizde çıkan ve "Makinist Hanifi'nin çığlığı yeri göğü inletiyordu" başlıklı haber ihbar mahiyetinde kabul edilerek sorumlular hakkında gereken yasal soruşturmanın yapılması için durum ilgi (b) yazımızla Gaziantep C.Savcılığına intikâl ettirilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

SIKIYÖNETİM KOMUTANI EMRİYLE.

Mehmet BOSTANCI
Hâkim Kd.Bnb.
Sıkıyönetim Adli Müşavir Yrd.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığının gazetemize gönderdiği açıklama.

HABER MERKEZİ

ADANA- Kahramanmaraş-Gaziantep-Adıyaman-Hatay illeri Sıkıyönetim Komutanlığı Gaziantep'te yapılan işkencelerle ilgili haberimizi ihbar kabul ederek, görevliler hakkında soruşturma açıldığı bildirildi.

Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşavirliğince gazetemize gönderilen açıklamada şunlar belirtildi:

"Aydınlık gazetesi Yazıişleri Müdürlüğüne,

"Gazetenizde çıkan ve 'Makinist Hanifi'nin çığlığı yeri göğü inletiyordu' başlıklı haber ihbar kabul edilerek sorumlular hakkında gereken yasal soruşturmanın yapılması için durum ilgi (b) yazımızla Gaziantep Cumhurivet Savcılığına intikal ettirilmiştir.

"Bilgi edinilmesini rica ede-

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

Köprülüler: "Ankara Terziler Derneği Başkanı karakolda dövüldü"

ANKARA (AA)

CHP Ankara Milletvekili Teoman Köprülüler CHP'ye kayıtlı olan Ankara Terziler Derneği Başkanı Nurettin Aslan'ın Kayaş Karakolunda zincir ve sopayla dövüldüğünü açıkladı.

Parlamentoda, dövüldüğünü belirten Nurettin Aslan ile bir basın toplantısı düzenleyen Köprülüler, "Ankara Terziler Derneği Başkanının dövülmesi sonucu sol kulağının duyma yeteneğini kaybettiğini" açıkladı.

Nurettin Aslan'ın 30 Mayıs gecesi sebep gösterilmeden gözaltına alındığını açıklayan Köprülüler şöyle dedi:

"Karakolda bir polis memuru kendisine 'sen solcusun, bu mahalleyi de solcuların karargahı haline getiriyorsun. Evini buradan taşı' demiştir. Bu olay insanlık dışı zulmü ve karakollarımızın ne hale geldiğini göstermektedir."

Dev-Solcular muhabirimiz Ayten Erbay'a saldırdı

İSTANBUL (ÖZEL)

DEV-Sol'cular Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu önünde muhabirimiz Ayten Erbay'a saldırarak dövdüler ve kimlik kartlarına el koydular.

Sınavlara girmek için okula giden muhabirimize saldıran ikisi kız biri erkek üç Dev-Solcu, "Bu okula bir daha gelmeyeceksin" diyerek Ayten Erbay'ı dövdüler. Saldırganlardan biri arkadaşımızın ellerini tutarken diğerleri tekme tokat vurdular ve saçlarından çektiler. Dev-Solcular ayrıca muhabirimizin Aydınlık kartı, İETT kartı ve okul kimlik kartına el koydular.

Suluova'da iki kişi öldü: Sokağa çıkma yasağı ilan edildi

AMASYA(AA)

AMASYA'nın Suluova ilçesinde önceki akşam çıkan olaylar üzerine sokağa çıkma yasağı konuldu.

Olaylar üzerine Suluova'ya gelen Amasya Valisi Abidin Coşkun, sağ ve sol görüşlü gruplar arasında çatışma çıktığını, çatışmada iki kişinin öldüğünü ve dört kişinin de yaralandığını söyledi. Ölenlerin çeşitli suçlardan aranan Ramazan Anar ile yedi yaşında Akın Yanılma adlı bir çocuk olduğunu söyleyen Vali, ilçede durumun gerginleşmesi üzerine sokağa çıkma yasağı konulduğunu belirtti.

Olaylar nedeniyle 10 kişinin gözaltına alındığı bildirildi.

Aydınlık

Mustafa Cemilov'un arkadaşı ve Kırım Tatarlarının sözcüsü

Ayşe Seyitmuratova ile görüştü...

"Türkiye' de Pan-Türkizm yapan faşistlerle hiç bir ilişkimiz yok"

8. sayfamızda

Acıbadem' de kendilerine polis süsü vererek ev bastılar, 2 yaralı var

Maskeli 3 saldırgan, Çağlayan'da bir otomobili taradı: Baba -oğul öldü

HABER MERKEZİ

İSTANBUL'un Çağlayan semtinde bir özel arabaya açılan ateş sonucu iki kişi öldü, bir kişi de yaralandı.

Dün saat 08.00 sıralarında Çağlayan Sondurak'da oğlunu okula götüren Tunç Duymal'ın arabasına maskeli üç kişi tarafından ateş açıldı. Olayda Tunç Duymal öldü, oğlu Ömer Duymal ile akrabaları Mete Özalp yaralandı. Olay yerinin yakınında bulunan iki çocuk da seken kursunlardan hafif şekilde yaralandılar. Ömer Duymal daha sonra kaldırıldığı hastanede öldü.

Tunç ve Ömer Duymal'ı öldüren katillerin Kağıthane'ye doğru kaçtıkları ve kaçarken birinin maskesini düşürdüğü öğrenildi.

MİSİLLEME

Öte yandan birkaç saat sonra Çağlayan'da bir demir doğrama atölyesine gelen silahlı 3 kişi, dükkanda bulunan demirci ustası Mahir adlı bir kişiyi öldürüp kaçtılar.

Şişli Çağlayan Başaran Caddesi Pamuk Sokakta bulunan atölyeye gelen 3 kişiden ikisi dükkana girerek içerdekileri taradılar. Olayda dükkanda çalışan demirci ustası, MHP yanlısı Mahir adlı kişi öldü. Saldırganlar daha sonra Kağıthane'ye doğru kaçtılar.

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Hayali mobilya davası sonuçlandı!

Yahya Demirel, 4 yıl hapis 20 milyon lira para cezasına mahkum oldu

KDZ. EREĞLİ (ÖZEL)

BASINDA "Hayali Mobilya İhracı Davası" diye anılan ve başlıca sanıklarını Yahya Demirel ile Ereğli Gümrük Başmemuru Mehmet Çağla ve Atilla Özçelik'in oluşturduğu dava dün Ereğli Ağır Ceza Mahkemesinde sonuçlandı. Karara göre Yahya Demirel ile Mehmet Çağla 4'er yıl ağır hapis cezası ile cezalandırıldılar. Yahya Demirel ayrıca hazineye 20 milyon lira tazminat ödemeye mahkum edildi.

Yahya Demirel halen kaçak olduğundan hakkında gıyabi tutuklama kararı çıkarıldı. Mahkeme heyeti halen firarda bulunan Atilla Özçelik'in dosyasının ayrılmasına, muhbir Ökkeş Yükselici'nin suçun ortaya çıkarılmasına yardımcı olması nedeniyle cezadan muaf tutulmasına, gümrük kolcusu Osman Güçlü ile işadamı Selahattin Özbirinci'nin beraatine karar verdi.

Aydınlıkta

SİNA ÇILADIR

İsmet Sezgin

Maliye Bakanı İsmet Sezgin, birkaç ay içinde popüler bir kişi haline geldi. Kahvelerde adı geçse laf arasında, herkesin yüzü gülüyor, TV'de küçücük bir görüntü verse, gergin sinirler gevşiyor...

Gülmece dergileri de halkın İsmet Sezgin'e olan sempatisini derhal yakaladılar, bol bol Sezgin'li çizgiler yayınlıyorlar...

Halkın İsmet Sezgin'e olan sempatisi, Başbakan Demirel'in "has adamı" olmasından ileri gelmiyor. Gerçi, Sayın Sezgin gerçekten Sayın Demirel'in has adamıdır; Sayın Sezgin, Maliye Bakanlığı koltuğuna oturmadan önce Demirel'in çook çantasını taşımış, toplantılarda daima iki adım gerisinde oturmuş, bir anlamda emir subaylığını yapmıştır. Rivayet olunur ki, İsmet Sezgin'in boynunun biraz yamukça oluşu, Demirel'le birlikte fotoğrafçıların objektifine gireceğim diye, başını zorlatmasından ileri gelir. Her neyse, Sayın Sezgin'i halk indinde popüler kılan, has adamlık değildir...

Peki nedir?

Benim saptayabildiğim kadarıyla, Sayın Sezgin, sık sık ve büyük bir kararlılıkla savunduğu fikirleriyle sempati topluyor.

Bildiğim kadarıyla, Sayın Sezgin, ilk "halkçı" kariyerini, TV'deki bir basın toplantısı sırasında yaptı. Toplantıda, Demirel hükümetinin ekonomik darboğazı nasıl aşacağını büyük bir yüreklilikle açıkladı. Konuşması sırasında, hükümetin ekonomi politikasının savunuculuğunu da aşarak, kapitalist ekonominin erdemlerini sıraladı ve bu arada solcu gazetecileri de bir güzel haşladıydı.

İsmet Sezgin, ekonomik çıkış formülünü şöyle özetliyordu:

Kemerleri sıkacağız...

Galiba İsmet Sezgin'in halk arasında böylesine ilgiyle karşılanmasının sırrı, bu iki sözcükte saklıdır: Kemerleri sıkacağız... Bu sözü duyan emekçi kitlelerinin makaraları koyvermesi olası mıdır? İsmet Sezgin, ilk sempatiyi bu sözlerle topladıktan sonra, bu kez ekonomi politikasını daha somut örnekler vererek açıklamaya başladı:

– Az yiyin... Az için... Az giyinin.... Evlerinizdeki üç ampülden ikisini sökün... Ailedeki bütün fertler çalışsın. Vb...

İsmet Sezgin konuştukça, halk katındaki sempati basamaklarını birer birer çıktı, şu sıralar galiba zirvededir.

Diyeceksiniz ki, "Bu nasıl oluyor?" İsmet Sezgin kitlelere daha fazla fedakarlık ve dolayısıyla sıkıntı önerdiği halde bunca sempatiyi nasıl toplayabiliyor?"

Galiba gerçeklerle, Sayın Sezgin'in sözleri ya da önerileri arasındaki çelişkiden oluşuyor bu sempati.

Sezgin, ailenin bütün bireyleri çalışsın diyor... Sayıları 5 milyona ulaştığı tahmin edilen açık işsizler ordusu apaçık ortada iken, Sezgin'in bu önerisi sempati toplamaz da ne toplar?

Sezgin, az yiyelim, az içelim diyor... Hükümete yakınlığı ile tanınan iş adamları lüksün göbek taşında tepinirken, 150 milyon liraya "ev" kapatıp, 5 milyonluk otolarda gezerken, devlet dolandırıcısı yeğen Yahyalar, yurt dışında keyif çatarken Sayın Sezgin'in bu sözleri sempati yaratmaz da ne yaratır? Üstelik halkın yiyip-içtiği zaten ortada iken!...

– Yahu sen de sempati, sempati deyip... Anlaşılan şaka yapıyorsun...

– Yok canım, şaka falan yaptığım yok. Halk kitleleri Sayın Sezgin'e gerçekten sempati duyuyor. Üstelik yedi ceddiyle birlikte!...

---

düşünce dünyası

PTT araştırma laboratuarının sorunları ve çözüm yolu

Oya Koyaş

Mem-Der İstanbul Şube yöneticisi:

1965 yılında, İstanbul Telefon Başmüdürlüğü Tahtakale otomatik santral binasında, yaklaşık 600 m2lik geçici işlerinde çalışmalarına başlayan PTT ARAŞTIRMA LABORATUVARI hızlı bir gelişme göstererek, 1971 yılında İstanbul-Ümraniye'de inşaa edilen ve yaklaşık 6700 m2 kapalı alana sahip olan yeni binasına taşınmıştır.

Esas olarak 1971'de faaliyete geçen, eski adı ile PTT ARAŞTIRMA LABORATUVARI yeni adı ile "PTT ELEKTRONİK HABERLEŞME CİHAZLARI LABORATUVAR VE FABRİKA MÜDÜRLÜĞÜ" (yazıda bu isim kısa ve yerleşmiş nedeniyle ARLA olarak geçecek) PTT Genel Müdürlüğüne bağlı, yaklaşık 400 elemanın çalıştığı bir fabrikadır. 9 yıldır araştırılan ve geliştirilen birçok haberleşme cihazının üretimi de burada yapılmaktadır. Üretim ve araştırmaların hedefi esas olarak ülkemizin haberleşme dalındaki ihtiyaçlarını karşılamaya yöneliktir. Bugün Türkiye'nin milli haberleşme cihazlarının bir kısmını karşılayan ARLA yılda 5000 dolayında telefon kanalıyla, 3500 kadar telgraf kanalı cihazları ve bunlarla ilgili yardımcı teçhizat üretmektedir.

Bugün için ARLA, ülkemiz koşullarına göre teknik olanaklar açısından oldukça zengin bir fabrika durumundadır. Araştırma porojelerinde tamamen yerli teknik elemanların çalıştırılması sonucu olarak, azımsanmıyacak bir bilgi birikimi ile yetişkin mühendis ve teknisyen kadrosu yaratmış durumdadır. Halen inşaası süren bir bölümün de kuruluşa katılmasıyla 1981 yılında 1500 kişinin çalıştığı büyük bir üretim birimi haline gelecek ARLA'nın Türkiye elektronik sanayisinin geliştirilmesinde oynayacağı rol daha da artacaktır.

Yapılacak bir araştırma; endüstrinin birçok dalında kilit rol oynayan ve yaşamımızın her alanına girmiş bulunan elektroniğin gelişmesine hizmet edecektir. Gerekli programların hazırlanmasına ve temellerin atılmasına yol göstermesi bakımından araştırmaların önemi büyüktür. ARLA'lı yurtsever teknik elemanlarımızın önünde önemli bir görev durmaktadır. Ancak ARLA'nın elektronik sanayisindeki yeri, gelişme süreci içinde yarattığı deneyimler ve üretim yeteneği başlıbaşına ayrı bir yazının konusudur.

Biz bu yazıda ARLA'nın öneminin artmasında belirleyici olan çalışanların sorunlarını dile getireceğiz.

Üretim yapan "memurlar"

Türkiye işçi sınıfı yıllar süren mücadeleler sonunda hakim sınıfların baskı ve sömürüsüne karşı, yaşam koşullarını düzeltmek için grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkını elde etti. Bugün değiştirilmek için yoğun saldırılara uğrayan "1961 Anayasası" ile işçi sınıfının ekonomik-demokratik hakları güvence altına alındığı gibi memurlara da grevsiz-toplusözleşmesiz sendika hakkı tanımıştır. 1961 Anayasasının tanıdığı bu hak 12 Mart döneminde gaspedilmiştir. Ülkemiz çalışanlarının önemli bir kesimini teşkil eden memurlar ekonomik-demokratik özgürlüklerden yoksundurlar. Sendika hakkına sahip olmak için mücadele etmektedirler. Hakim sınıflar ise memurlara sendika hakkını şimdilik tanımazken, işçi sınıfının haklarını da elinden almak için tüm gücünü ortaya koymaktadır.

MC iktidarları dönemlerinde çeşitli baskı ve tehditlerle kamu kuruluşlarında çalışan işçiler memur yapılarak sendika hakları ellerinden alınmaya çalışılmış, bu gerici tutum ARLA'nın kuruluşunda gerçekleştirilmiş ve halen sürdürülmektedir.

ARLA haberleşme iş kolunda üretim yapan bir fabrikadır, ama çalışanların tamamı 657 sayılı yasa kapsamına giren memurdurlar. Üretimde çalışanların ünvanları belli değildir. Yaptıkları işin niteliği açısından, teknik eleman kapsamına girmeleri gerekirken "tesisatçı yardımcısı" ünvanı ile işe alınmakta ve teknik eleman kabul edilmemektedirler. Böylece teknik elemanlarının aldığı yan ödemelerden daha az yan ödeme almaktadırlar. Öte yandan ARLA'da tesisatçı yardımcısı diye bir kadronun olmadığı da bilinmektedir.

ARLA'nın bitişiğindeki PTT Fabrikasında da benzer işler yapılmaktadır. Burada çalışanlar grevli-toplusözleşmeli sendika hakkına sahip işçilerdir. ARLA yöneticileri bile zaman zaman çalışanlarla yaptıkları konuşmalarda, personelin haklarının işçi yasalarına göre düzenlenmesi gerektiğini kabul etmesine karşın; işçi kapsamına alınmak için dilekçelerle ve başka yollarla bu taleplerini dile getiren üretim ve araştırma bölümü çalışanlarının önüne her seferinde bürokratik engeller çıkarılmıştır. Fabrikada üretim yapmalarına rağmen memur bırakılmaktadırlar.

Üretim mi yapılıyor, yoksa esir mi çalıştırılıyor?

ARLA'nın iç yönetimi çalışanlar arasında huzursuzluğun kaynağı olan çelişkilerle doludur. Kabaca incelendiğinde bile bürolardan, üretim yapan atölyelere kadar farklı farklı uygulamalar yapıldığını görmek mümkündür. Ayrıca Demirel iktidarının ülke çapında memurlar üzerindeki baskı ve kanunsuz uygulamaları ARLA'yada yansımaktadır. Baskı, sürgün ve kıyımlar hiç bir zaman Demirel'in bu iktidar dönemindeki kadar yaygınlaşmamıştı. Geçmişten beri uygulamaları, son zamanlarda artan sürgün ve kıyımlarla birleştirerek ARLA'daki uygulanışı şöyle sıralayabiliriz.

1– En az altı ay-en çok iki yıl olan aday memurluk süresi amirlerin siyasi amaçlarına alet edilmekte, adaylık memurlar üzerinde baskı aracı olarak kullanılmaktadır. Örneğin: Okula giden bir memur senelik izin talebinde bulunduğunda senelik izin verilmeyerek rapor almaya sevk ediliyor. Rapor alınca da "Senin çok raporun olduğu için asaletini tastik etmiyoruz: Biz senin sicilini bozmadan istifa et, yoksa hiç bir yerde işe giremezsin" diyerek istifaya zorlanıyor.

2– Özellikle müstahdemler herhangi bir kanun, tüzük ya da yönetmelik hükmüne dayanmaksızın keyfi olarak çalıştırılmaktadır. Örneğin: Odacılar kendi görevlerinden alınıp, ambalajcı olarak çalıştırılıyor, oradan da alınıp çay dağıtımına verilebiliyor.

3– Ulaşım sorunlarının yoğun olduğu Ümraniye gibi bir yerde iki dakika işe geç kalan memurlar derhal cezalandırılıyor, kınama cezası yetmiyormuş gibi, yan ödemelerinin yüzde 40, yüzde 50'si kesiliyor. Bir gün işe gelemeyenlerin (izin verilmediği için) yan ödemelerinin tamamı usülsuz bir şekilde kestiriliyor.

4– Zehirlenmeye karşı sabah 08.30'da verilmesi gereken 1/2 kg.lık yoğurt 350 grama düşürüldüğü gibi bunun da öğleyin yemekhanede yenmesi zorunlu kılındı. Oysa zehirlenmenin olduğu baskı devre atölyesi çalışanları sabah 08.30'dan itibaren zehirli maddeler içinde çalışmaya başlıyorlar.

5– ARLA'da pişen ve Anadolu yakasındaki tüm PTT işyerlerine dağıtılan yemekler son derece kalitesiz ve çalışma koşullarına göre düşük kaloridedir. Bu konuda sağlık müfettişlerinin verdikleri rapor sonucu olarak Genel Müdürlük yemek ödeneğini artırmış ayrıca personelin maddi katkısı da artırılmıştır. Buna rağmen yemeklerde yeterlilik sağlanamamıştır.

6– Ücretlerin kiralara bile yetmediği günümüz koşullarında, dengesiz beslenme sonucu memurların sağlığı bozulmaktadır. Bunun sonucu olarak doktora çıkmak isteyen ARLA çalışanlarına türlü güçlükler çıkarılmaktadır. Bu da yetmiyormuş gibi yayınlanan bir iç genelge ile rapor alan personelin cezalandırılacağı bildirilmektedir.

7– ARLA çalışanları kişisel sorunlarını çözmek için ihtiyaçları olan izini alamamaktadırlar. İzin konusunda amirliklerin kendilerine yakın olan kimselere ayrıcalık tanımaları çalışanlar arasında huzursuzluk kaynağı olmaktadır.

Özel sorununu çözmek için izin alamayan pek çok insan ister istemez işe gelmemekte, bu durumda da yüzde 100 yan ödeme kesimi cezası ile karşılaşmaktadırlar.

8– Yeterli malzeme olmaması nedeniyle üretim düştüğünde personel sorumlu tutularak yan ödemeleri kesilmektedir.

9– ARLA çalışanlarının önemli bir kısmı Ümraniye dışında oturmaktadır. Ulaşımın çok güç olması da ARLA çalışanlarının önemli bir sorunu.

Eldeki olanakların seferber edilmesi halinde tüm personel servis arabaları ile taşınabilecektir. Ancak servis arabalarından sadece yöneticiler, bir kısım memur ve mühendis yararlanmaktadır.

Sonuç

Üretim düşüklüğü, disiplinsizlik vs. gerekçelerle yapılan keyfi baskılara son verilmeli, çalışanlara uyguladıkları baskılarla huzursuzluk kaynağı olan amir ve yöneticiler değiştirmeli, üretimin artırılması için gönüllülük ve ikna yöntemi uygulanmalıdır. Yiyecek maddelerinin alımı, kalite kontrolu belli bazı şahısların tekelinden alınarak tüm çalışanları temsil edecek şekilde seçilecek bir komisyona verilmeli. Böylece yemeklerin kalitesi denetimler sonunda düzelir. Hem de gereksiz yere yemek fiyatlarına yapılan zamlar önlenir. Hastalanan personelin doktora çıkması engellenmemelidir. Doldurulan hasta kağıda amirlerce bekletilmemeli hastaneye sevk konusunda idare doktoruna baskı yapılmamalıdır. Hastalanarak rapor alan personele soruşturma açmak gibi çağ dışı tutum terk edilmelidir. Saatlik idari izinler senelik izinden kesilmemelidir. Zorunlu hallerde izin verilmediğinden işe gelemeyen memurların cezalandırılmasına son verilmeli, personelin içinde bulunduğu şartlar göz önünde tutulup eşit davranılmalıdır.

Ekonomik darboğazın yarattığı nedenlerin ülkemizde fabrikaları çok düşük üretim seviyesinde çalışmaya zorladığı bu günlerde, PTT, ARLA çalışanları fabrikalarının verimli ve huzur içinde üretim yapılan örnek bir iş yeri olmasını istemektedirler. Ancak bunu sağlamak yöneticilerin sorunlara ciddi bir şekilde eğilmeleri ile mümkündür. Bu sorunlar yukarıda kısaca sıraladığımız şekilde ortadadır. Çözüm yolları ise bellidir. Bu sorunların çözülmesi ARLA çalışanlarının ortak dileğidir.

HALK SAĞLIĞI

Dr. Nadir Paksoy

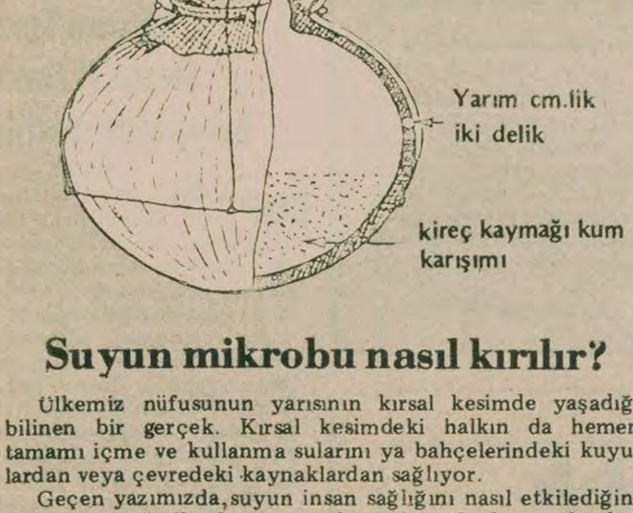

Suyun mikrobu nasıl kırılır?

Ülkemiz nüfusunun yarısının kırsal kesimde yaşadığı bilinen bir gerçek. Kırsal kesimdeki halkın da hemen tamamı içme ve kullanma sularını ya bahçelerindeki kuyulardan veya çevredeki kaynaklardan sağlıyor.

Geçen yazımızda, suyun insan sağlığını nasıl etkilediğinden söz etmiştik. Suyun merkezi sistemlerden sağlandığı yerlerde içindeki mikropları kırmak için suyun klorlanması, (suyun içine klor denilen maddenin katılması) belediye ve yerel sağlık örgütleri yoluyla yapılmakta. Örneğin İstanbul'un genel içme suyu Terkos Gölünden sağlanıyor ve su orada otomatik cihazlarla klorlanıyor. Diğer bölgelerde de durum buna benziyor. Ancak büyük merkezlerde her evin merkezi içme suyundan faydalanamadığını unutmamak gerekir. İstanbul Kurfal Mahallesindeki durumu gazetemiz yazdı. 1971 İstanbul Bayrampaşa'daki kolera olayını yaşayanlar hatırlar.

Biz kırsal bölgede yaşayan ve şehirlerde oturup da kuyulardan yararlananlar için pratik olarak su nasıl klorlanır, ondan söz etmek istiyoruz.

Suyun mikroplarını öldürmek için en ucuz ve kolay yol suyun kireç kaymağı ile klorlanmasıdır. Piyasada bulunan (bulunabiliyorsa şayet) kireç kaymağından 1 litre suya 40 gram ilave ederek yarım saat beklenir. Sonra hazırlanan bu solüsyondan kullanılan veya içilen suyun 1 litresine 4 damla (ilaç damlalığı ile konulur. Tabii bu kova, kap kacak içinde duran suya uygulanır. Yoksa akar su için bu işlemin geçersiz olacağı açık.

KUYU SUYU NASIL TEMİZLENİR?

Kuyular için geçerli pratik bir çözüm ise kuyu içine sarkıtılan bir testi yardımı ile suyu klorlamaktır.

Bildiğimiz su testisinin iki tarafına yarım santimetrelik iki delik açılır. (Tabii bu arada testiyi kırmamak şartıyla) içine kireç kaymağı ve kum karışım: (3 kilo kum, 1.5 kilo kireç kaymağı) konur ve kuyudaki su seviyesinin 1 metre altına kadar indirilir. Bu testiden sızan kireç kaymağı orta büyüklükteki bir kuyunun suyunu bir hafta kadar temizler. Bir hafta sonra bu işlem tekrarlanır.

Bu yazıyı okuyan sağlık personeli, öğretmen, öğrenci, din adamı, bu yöntemi çevrenizdeki halka gösterirseniz yaklaşan yazla birlikte halkın sağlık sorununa karınca kararınca katkıda bulunmuş olursunuz. Halka bizzat gidip göstermeden bu tip işlemlerin uygulanabilmesi biraz zor. Sen Refahiye'den bana yazan hekim arkadaş, sen Gelendost'un köyünden öğretmen arkadaş, sen Urfa'daki çevre sağlığı teknisyeni arkadaş, halkı eğitmenin ilk adımı onlarla kaynaşıp bizzat yapıp göstermek değil mi?

MENKUL SATIŞ
İLANI
İSTANBUL 8. İCRA
MEMURLUĞUNDAN
Dosya No:1979/9263

Mahcuz olup satılmasına karar verilen 80.000.- lira değerindeki 1 adet 28 59 16 nolu telefon intifa hakkının birinci satışı 12.6.1980 günü saat 16.30-16.45 arası İstanbul 8. İcra Memurluğunda yapılacaktır. O gün verilen bedel muhammen değerin % 75'ini bulmadığı takdirde ikinci satışı 13.6.1980 günü Aynı yer ve saatte yapılacak ve en çok artırana ihale edilecektir. İhale damga pulu ve Belediye rüsumu alıcıya ait olup, taşrada bulunanlar 10 lira posta pulu ve adreslerini gönderdiklerinde şartnamenin bir örneği adreslerine gönderilecektir. İsteklilerin mezkür gün ve saatte mahallinde memurumuza müracaatları ilan olunur. 28.5.1980

(Basın: 4022-652)

ADALET
BAKANLIĞINDAN
MÜNHAL NOTERLİK

1979 yılı gayrisafi geliri 3.071.508 lira 59 kuruş olan Birinci sınıf Bakırköy Birinci Noterliği, yaş tahdidi sebebiyle 14 Temmuz 1980 tarihinde boşalacaktır.

1512 sayılı Noterlik Kanununun 22 inci ve müteakip maddeleri gereğince Birinci veya İkinci sınıf noterlerden bu noterliğe atanmaya istekli olanların, ilan tarihinden itibaren bir ay içinde Bakanlığımıza veya bulundukları yer Cumhuriyet Savcılıklarına başvurmaları lazımdır.

Posta ile doğrudan doğruya Bakanlığa gönderilmiş olan dilekçeler, başvurma süresi içinde Bakanlığa gelmediği takdirde atama işleminde nazara alınmaz.

Keyfiyet Noterlik Kanununun 22 inci maddesinin 2. fıkrası uyarınca ilan olunur.

(Basın: 15740-654)

ILAN
T.C.
GEBZE
2 NCİ ASLİYE HUKUK HAKİMLİĞİ
Esas No:979/400

Davacı Türkiye Elektrik Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından Davalı Gebze Hereke nahiyesi Yukarı Here Mahallesinde ikamet eden Hilmi Buhanlı aleyhine açılan tescil davasının yapılan açık duruşmasında.

Davacı idare Gebze Hereke'de davalıya ait bulunan 3507 parsel sayılı taşınmazdan 66 m2'lik kısmından 198 lira bedelle irtifak hakkı tesis etmiş ve bu kısmın istimlak kanununun 17 nci maddesi gereğince tapuya tescilini talep etmiş, davalı birçok aramalara rağmen bulunamamış, adresi meçhul kalmış olmakla, duruşma günü olan 20.6.1980 günü saat 10.00'da mahkememizde hazır bulunması, gelmediği takdirde H.U.M.K.nunun 509 ve 510 ncu maddeleri gereğince gıyabında duruşmaya devam olunacağı tebligat yerine kaim olmak üzere ilan olunur.

(Basın: 4021-653)

MENKUL SATIŞ ILANI
EYÜP İCRA MEMURLUĞUNDAN
1979/2931 T.

Bir borç için hacizli olup açık artırma suretiyle satılarak paraya çevrilmesine karar verilen 76 48 96 numaralı telefonun indifa hakkı Eyüp İcra Memurluğunda 16.6.1980 günü saat 12.30-13.00 arasında birinci açık artırması yapılacaktır.

Telefonun indifa hakkının kıymeti bilirkişi raporuna göre 70.000 liradır.

Birinci açık artırmada muhammen bedelinin % 75'ine talip zuhur etmediğinde 17.6.1980 günü aynı yer ve saatte yapılacak ikinci açık artırmasında teklif edilecek bedel üzerinden kat'i ihalesi yapılacaktır.

Dellaliye ücreti ile ihale damga pulu müşteriye aittir.

Almak isteyenlerin satış gün ve saatlerinde satış mahallinde hazır bulunmaları lüzumu ilan olunur. 2.6.1980

(Basın: 4017-657)

T.C. KADIKÖY 2. İCRA MEMURLUGU
MENKUL SATIŞ İLANI 1979/1875

Satılmasına karar verilen 80.000.- lira kıymetindeki 40'lık şerit testere halen bulunduğu Damacı Sokak No:8/8'de 9.6.1980 günü saat 12-12.30 arası satılacaktır. Bugün % 75'ini bulmadığı takdirde 2 inci satışı aynıyer ve saatte 10.6.1980 günü ençok artırana satılacaktır. Taliplerin Mahallinde satış memuruna müracaatları ilan olunur. 29.5.1980

(Basın: 4028-655)

---

hukukçu gözüyle

ÖZGÜR AYDINER

Müebbet hükümler

647 sayılı cezaların infazı hakkındaki kanuna ekler getiren ve geçici 7. maddeye bir fıkra ile bir geçici madde ilavesine ilişkin 1 Haziran 1978 tarihli 2148 sayılı kanunun nasıl uygulanacağı, özellikle 1803 sayılı af yasasından yararlanan müebbet hükümlülerin durumunun ne olacağı hem kamuoyunda hem de tatbikatta tartışıldı. Bilindiği gibi uygulamacılar arasında bile bir "bütünlüğe" bağlanamayan bu konu, sayısal bakımdan az dahi olsa bir grup müebbet hükümlüyü mağdur ettiğinden, gelen mektupların başında yer aldı.

Isparta Yarı Açık Cezaevinden yazan Sayın Abdurrahman Çelik'in mektubunu hem konuyu anımsatmak hem de daha iyi kavranmasını sağlamak bakımından kısaltarak alıyorum buraya 2148 sayılı yasanın getirdiklerinden sonra 647 sayılı CİHK'nın nasıl uygulanması gerektiğini önümüzdeki yazıda ele alacağız.

"Sayın Aydınlık gazetesi yetkilileri, sizlere bir haksızlığı duyurmak istiyorum. Müebbet cezalılara uygulanan yeni infaz yasasındaki eşitsizlik.

1– 1803 sayılı af yasasından yararlanan müebbet cezalılar haksızlığa uğruyor. Anayasa Mahkemesi müebbet cezalarını 25.5.1979 tarihinde 36 yıla bağlamıştır.

2– Bizlere uygulanan şimdiki şekil şöyle: 647 sayılı infaz yasası cezanın 12 yılını indiriyor. Sonra da 1803 sayılı af yasasının getirdiği 12 yıllık indirim yapıyor. Geriye kalan 12 yıldan yeni infaz yasasının 2148 sayılı yasayı uyguluyor. Böylece 9 yıl 8 ayda tahliye olmamız için müddetnameler veriliyor.

3– Bu uygulamada eşitsizlik ve adeletsizlik doğuyor. 2148 sayılı yasa 647 ye ek olarak çıkarılmıştır.

4– 36 yıllık cezaya 647 sayılı yasa uygulanınca geriye 24 yıl kalıyor. 2148 sayılı yasa uygulanınca 1728 gün indiriliyor. Böylece geriye yatılması gereken ceza 19 yıl 3 ay kalıyor. 1803 sayılı af yasası da 12 yıllık bir indirimi öngördüğüne göre yatılması gereken ceza süresi 7 yıl 3 ay oluyor. Oysa yetkililer bunu doğru bulmuyorlar.

5– 1803 sayılı af yasasından yararlanan bir müebbet hükümlü ile aftan yararlanmayan 18 yıla mahkum bir hükümlü 2148 sayılı yasanın indiriminden 864 er gün yararlanıyorlar. Bu halde müebbet hükümlülerle 18 yıla hükümlü kişiler eşit tutuluyor. Bu da eşitlik ve Anayasa ilkelerine aykırıdır.

6– 1803 sayılı af yasasından yararlanamayan müebbet cezalı hükümlünün cezası 647 ve 2148 uygulandıktan sonra 19 yıl 3 ay oluyor. Şimdi 12 yıllık bir indirim olsa 7 yıl 3 ayda tahliye olacaklar. Bizlere 1803 sayılı yasa 12 yıllık bir indirimi öngörüyor. Bizler niçin 7 yıl 3 ayda tahliye olmuyoruz?

Bu dengesizliği yetkililere ve basın yoluyla kamuoyuna duyuracağınıza inancım sonsuzdur."

647 sayılı CİHK'nun uygulaması

Değişen toplum anlayışı ve gelişen hukuk felsefesine göre ceza ve cezaların infazı hukuku suçluların kısasa kısas yöntemiyle bir kez daha yaralanmaları değil, onların topluma yeniden kazandırılmaları esası geçerlidir. Bu anlayışın somut sonucudur ki infaz yasaları bazı koşullarla cezaların indirilmesini, ertelenmesini ya da affını öngörür.

Nitekim, bizim 647 sayılı cezaların infazı hakkındaki kanunun 19. maddesi cezalarının 2/3 ini tamamlayan iyi halli hükümlülerin, talepleri olmasa dahi şartla salıverileceklerini, yine aynı yasanın ek 2. maddesi de buna ek olarak, 19. maddenin ilk üç fıkrası esasları dahilinde, şartla salıverilme tarihleri üzerinden hesaplanmak üzere her ay için 6 günlük bir şartla salıverilmeyi daha öngörmüştür. Böylece ek 2. maddeden önce cezanın 1/3 lük bölümü şartla salıverilmiş olarak infaz edilirken, ek 2. maddeyle bu süre bölümüne her ay için 6 günlük bir zaman daha getirilmiş böylece hükümlünün şartlı salıverilmesini genişletmiştir.

Ancak, sözü edilen ek 2. maddenin ilk uygulaması, arada 1803 sayılı af yasasından yararlananlar bulunduğundan karışıklıklara neden olmuş, bazı müebbet hükümlülerin gerçekten mağduriyetlerine yol açmıştır. Bazı hükümlüler cezalarını yasal olmayan biçimde cezaevinde çekerken, bazıları da salıverilmiş oldukları halde, yeniden cezaevine götürülmek istenmiştir.

Hukuk kamuoyunun kezlerce yinelediği gibi, mağduriyete yol açan bu uygulama öncelikle yasal değildir. Çünkü, nasılki 19. maddenin iyi halli hükümlülere tanıdığı 1/3lük indirim, cezanın 2/3lük bölümünün infaz edilmesi şartına bağlıysa ve sözü edilen bu 2/3lük bölümünün özel, kısmi ya da genel afla kısaltılıp-kısaltılmadığına bakılmıyorsa, böylesine istisnai bir durum gözönüne alınmıyorsa, ek 2. maddenin getirdiği her ay için 6 günlük indirimin hesabında da yine bu 2/3lük bölüm esas tutulacaktır. Öyle sanıyorumki, yanlışlığı açık olan bu mağduriyetlere neden olan hesabı yapanları yanıltan, ek 2. madde metnindeki "kaldıkları her ay için..." terimi olmuştur. Buradaki "kaldıkları" sözcüğü, 19. madde metnindeki "çekmiş olup da" sözcüğünden farklı bir anlam taşımamaktadır. Sözün özü, tüzüğe göre iyi halli bir hükümlünün cezasının 1/3lük bölümü asıl ceza üzerinden hesaplanarak 19. madde gereğince, geriye kalan ve cezaevinde kalacağı bölümün de her ayı için 6 günlük hesabı yapılarak ek 2. madde gereğince, şartla salıverilecektir. 1/3lük hesaba cezanın tamamı, 6 günlük hesaba ise cezanın bütünü değil, cezaevinde kalınan yani bütün cezanın 2/3lük bölümü esas tutulacaktır. İstisnai bir durum olan "af" ise bu hesapla doğrudan ilgili değildir. Mağdur olan eski müebbetler ne yapmalı? Bu sorunun yanıtını da gelecek yazıda vermeğe çalışacağız.

İSTANBUL 9. İCRA MEMURLUĞUNDAN
GAYRİMENKUL SATIŞ İLANI
Dosya No. 1978/214

Fatih, Hasan Halife Mah. Yaran Sk.da kain, 4 kapı nolu 439 pafta, 2030 ada, 16 parsel sayılı ve 163.30 m2 sahalı kargir evin tamamı 4 cü derece ipotek borcundan dolayı açık artırma suretiyle satışa çıkarılmıştır.

İMAR DURUMU: İst. Bel. İmar Müd. nün 16.11.1979 tarihli imar belgesine göre, 15.50 mt. yüksekliğinde, krokisinde taralı olarak gösterilen sahada, ön ve yan bahçe mesafesi olmayan, bitişik inşaat nizamında, çatı veya çekme katsız beher otopark bedeli 40.000 TL. olan yeni bir inşaat yapımına müsait olduğu anlaşılmıştır.

EVSAFI: Gayrımenkul Fatih'te Hasan Halife Mah.de Halıcılar Cad.den ayrılan Yaran Sk.da 4 kapı nolu (mahallen Yaran Sk.da 1 kapı nolu olması gerekli) arsanın tamamıdır. Tapuda kargir ev olarak kayıtlı olan gayrımenkul yerinde boş bir arsadır. Arsanın bulunduğu sokak da elektrik ve su şebekesi mevcut olup etrafı meskundur.

KIYMETİ: 2.250.000.- TL kıymet takdir edilmiştir. Müzayedeye iştirak edeceklerin, muhammen kıymetin % 10'u nispetinde nakdi teminat akçesi yatırmaları veya milli bir bankanın teminat mektubunu ibraz etmeleri icap eder. Dellaliye resmi, ihale damga pulu bedeli, tapu harç ve masrafları alıcıya aittir.

İlk açık artırması 7.7.1980 Pazartesi günü saat 10'dan 10.30'a kadar İstanbul'da 9. İcra Dairesinde yapılacaktır. Artırma şartnamesi herkesin görebilmesi için 25.6.1980'den itibaren dairedeki özel kartonunda açık bulundurulacaktır. Taliplerden şartname talep edildiğinde 25 TL.lık posta pulu gönderildiğinde adreslerine bir örneği gönderilecektir. İlk açık artırmada teklif edilen bedel, muhammen kıymetin % 75'ini bulmadığı takdirde en çok artıranın taahhüdü baki kalmak üzere artırma 10 gün uzatılarak, onuncu 17.7.1980 Perşembe günü saat 10'dan 10.30'a kadar yine İstanbul 9. İcra Dairesinde yapılacak ikinci açık artırmada önünde bulunan rüçhanlı alacakların tamamını ve vergi borçlarını geçmek şartı ile ençok artırana ihale olunacaktır. İpotek sahibi alacaklılarla, diğer ilgililerin ve irtifak hakkı sahiplerinin haklarını, faiz ve masrafa dair olan iddialarını, dayanağı olan belgelerle 15 gün içinde icra dairesine bildirmeleri icap eder. Aksi halde hakları tapu sicili ile sabit olmadıkça, satış bedelinin paylaşılmasından hariç kalırlar. Daha fazla bilgi edinmek isteyenlerin memurluğumuzun 1978/214 sayılı dosya numarası ile memurluğumuza müracaatları, alıcıların satış mahallinde ve saatinde hazır bulunmaları ilan olunur. 2.6.1980

(Basın: 4004-656)

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş.
adına sahibi ve
Genel Yönetmen
ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cagaloğlu/İstanbul.
Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dortyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 - 799

Deng Siaoping ağustosta görevden ayrılıyor

ABD Çin'le Rusya ile olandan farklı ilişki kuracak

■ Dörtlü Çete, uluslararası basına kapalı olarak yargılanacak

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD Dışişleri Bakanlığı Uzak Doğu Asya İşleri Yardımcısı Richard Holbrook, ABD'nin bundan böyle Çin'le ilişkilerini, Sovyet etkisini kırmak için bir araç olarak değil, ilişkinin yararı temelinde geliştireceğini açıkladı.

ABD 18 ay önce Çin'le ilişki kurmasından bu yana hem Çin hem de Sovyetler Birliği ile aynı düzeyde ilişki kurma siyaseti izliyordu. Ne var ki ABD ile Sovyetler Birliği arasında ilişkilerin hızla kötülemesiyle ABD, Çin'e "Ticaretten en fazla kayırılan ülke" statüsünü tanımış ve son günlerde Çin'e silah dışında askeri gereç satacağını açıklamıştı.

Öte yandan Çin Başbakan Yardımcısı Deng Siaoping, Ulusal Halk Kongresi onayladığı taktirde, ağustos ayı içinde Başbakanlık Yardımcılığı görevinden ayrılmayı düşündüğünü tekrarladı.

Deng Siaoping hükümetteki görevini ilerlemiş yaşından dola-

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Begin ilk kez Perez ve Dayan'ın Kral Hüseyin'le görüştüğünü açıkladı

Filistinli belediye başkanlarına suikast yapan siyonist yakalandı

■ Güvenlik konseyi Ortadoğu sorununu görüşüyor

BEYRUT/TEL AVİV

GEÇEN hafta işgal altındaki topraklarda belediye başkanlarına suikast yapan "Guş Emonin" adlı aşırı siyonist ve yarı-askeri örgütün yöneticilerinden Yosi Dayan gözaltına alınırken, BM Güvenlik Konseyi de Filistin'deki son durumu görüşüyor.

Bu arada İsrail Başbakanı Begin, ilk kez, Simon Perez hükümetininve istifa eden Dışişleri eski Bakanı Moşe Dayan'ın, Ürdün Kralı Hüseyin'le görüştüğünü açıkladı.

Öte yandan FKÖ'nün, Baader-Meinhof terörist örgütüne mensup bazı terörist kadınlar hakkında Batı Alman polisine bilgi verdi.

ORTADOĞU'DA SAVAŞ

Mısır Genelkurmay Başkanı Muhammed Abu Gallallah, Sovyetlerin Mısır'a saldırmak için Libya ve Etyopya'yı silahlandırdığını söyledi.

Galallah, Kaddafi'nin Libyalı pilotların eğitilmesi ve

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Önceki gün meydana gelen bir bombalama olayından sonra

Manisa ÜYD ve MİSK Bölge Başkanları gözaltına alındı

■ MHP Manisa Il Örgütü bir süre önce gözaltına alınan 17 komando ile ilgili olarak dağıttığı bildiride, emniyet yöneticilerini tehdit etti

MANİSA (ÖZEL)

MANİSA'da ÜYD Başkanı Salih Cerit ve MİSK Bölge Başkanı Atalay Acarol gözaltına alındı.

Önceki gün MHP'lilerin kurtarılmış bölge ilan ettikleri Karaköy semtinde saat 23.00 sıralarında bir dükkana bomba atıldı. Bu olay üzerine ÜYD ve MİSK Bölge Başkanları gözaltına alındılar. Bu eylemden dolayı Salih Cerit ve Atalay Acarol ile birlikte Manisa Belediyesinde zabıta olarak çalışan bir kişi daha gözaltına alındı.

Manisa'da 26 Mayıs gecesi de 17 komando gözaltına alınmıştı. Bunun üzerine MHP Manisa İl Örgütü, bir bildiri yayınlayarak Manisa Emniyetini tehdit etti.

Bildiride şöyle deniliyor:

"26 Mayıs gecesi 17 öğrenci 27 Mayıs Bayramında olay çıkaracaklarını üstün bir ileri görüşlülükle tahmin eden emniyet yetkililerince nezaret altına alınmışlardır.

"Mahalli yönetici ve emniyet teşkilatı bu tip tahrik unsuru taşıyan davranışlarıyla nereye varmak istemektedir?"

Bildiride, bu durumda komandoların sokağa dökülmek istendiği belirtiliyor:

"Manisa halkı, bilerek veya bilmeyerek milliyetçi Türk gençleri sokağa dökülmek istenmektedir."

Bildiriden sonra ise komandolar 15 arkadaşları için emniyet yetkililerine telefonla "arkadaşlarımızı bırakın", "bırakmazsanız yukarıya bildiririz" şeklinde tehditler savurdular.

Öte yandan, Gün Sazak'ın ölümü üzerine Manisa'da MHP'lilerin dükkanları kapatmak için esnafa yaptığı baskılar sonuç vermedi. Bunun üzerine MHP'liler çok sayıda insana saldırdılar. Bu olaylar üzerine bazı MHP'liler gözaltına alındı.

Emniyet yetkilileri önümüzdeki günlerde bu konuyla ilgili bir açıklama yapılacağını bildirdiler.

Öte yandan MHP'lilerin gözaltına alınması üzerine MHP Gaziantep Milletvekili Cengiz Gökçek Manisa'ya gitti. Gökçek'in gözaltına alınanların serbest bırakılması için çalıştığı öğrenildi.

Amerika'nın eski Adalet Bakanı, İran'da ABD'nin suçlarını inceleyecek komisyonun başkanlığını kabullendi

TAHRAN

ABD Adalet eski Bakanı Ramsey Clark, İran Devlet Başkanı Abdülhasan Beni Sadr'ın, ABD ve devrik Şahın İran'da işlediği suçları soruşturacak bir komisyona başkanlık etmesi yolundaki önerisini kabul etti.

Tahran'da çalışmalarını sürdüren "Amerika'nın cinayetleri" konulu konferansa katılan heyetten biri, Clark'ın, Beni Sadr' ile görüştükten bu öneriyi kabul ettiğini duyurdu.

50 kadar ülkeden 100 temsilcinin katıldığı konferansa, ABD'yi kınayan bir karar çıkması bekleniyor.

Öte yandan Tahran'da devrik Şah karşı bundan 17 yıl önce başlatılan ayaklanmasının yıldönümü kutlanıyor. Bu ayaklanmada halktan 15 bin kişi katledilmişti.

ABD, darbe konusunda Bolivyalı subayları uyardı

WASHİNGTON

ABD Bolivyalı subayları, yapılacak bir darbe hakkında uyardı.

Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Hodding Carter, ellerinde, seçimleri engelleyen ve darbeyi amaçlayan belgeler bulunduğunu bildirdi. Hükümetin demokrasiye dönüş hareketini desteklediğini söyledi.

SALVADOR'DA OLAYLAR

San Salvador'da, "28 Şubat Halk Birliği" kısa bir süre için 6 radyo istasyonunu işgal ederek, yönetimdeki asker-sivil cuntanın devrilmesi yolunda çağrıda bulundu.

Bu yıl ülkede meydana gelen olaylarda 2500 kişi hayatını kaybetmişti.

Irkçı Güney Afrika yönetimi, "siyahların geri zekalı olduğunu" ileri sürdü

JOHANNESBURG

GÜNEY Afrika'nın ırkçı yetkilileri, "Siyahları Anayasanın hazırlanması sürecine katmayacaklarını çünkü siyahların gelişmemiş insanlar olduklarını" iddia ettiler.

Botha rejiminin Bakanı Henry Smith, "siyahların düşünme sürecinin çok yavaş olduğunu ve kavramları anlayamayacaklarını" ileri sürdü.

Henry Smith'in iddialarına şiddetli tepki gösteren muhalefet sözcüsü ise, Smith'in konuşmasını "büyük bir hakaret" olarak niteledi ve Smith'in ülkeye çok zarar verdiğini kaydetti.

Zulu lideri ise, böyle bir hakaretin, daha fazla siyahın ülkede değişikliklerin yalnızca şiddet yoluyla olabileceğine ikna olmasına yolaçacağını söyledi.

Öte yandan BM Güvenlik Konseyi, Güney Afrikalı ülkelerin talebi üzerine Güney Afrika'daki durumu görüşecek.

Bu arada Güney Afrika ırkçı polisi 3 okulu daha basarak, öğrencileri tutukladı. Daha önce de 2 bin öğrenci tutuklanmıştı.

Çamlıca'daki törende ilkokul öğrencilerinin sunduğu Kars oyunlarını, İstanbul Valisi Nevzat Ayaz, Belediye Başkanı Aytekin Kotil ve Marmara Belediyeler Birliği Başkanı M.Ali Büklü izlerken. (Fotoğraf: Metin Aktaş)

Dünya Çevre Günü kutlandı

Dünya Çevre Günü nedir?

BİRLEŞMİŞ Milletler Teşkilatının girişimiyle başlatılan Dünya Çevre Günü bütün dünyada kutlanıyor. 1972 yılında yapılan Stockholm Konferansında, 5 Haziran Dünya Çevre Günü olarak ilan edildi ve ilk kez 1976'da kutlandı.

Dünya Çevre Günü'nün amaçları şunlar:

— Çevre sorunlarını ortaya koymak.

— İnsani ve sağlıklı bir kentleşmenin özlemini vermek.

— Kamuoyunu bu konuda bilinçlendirerek çevreye sahip çıkmasını sağlamak.

Birleşmiş Milletler Teşkilatı çevre sorunları ile 1968 yılından bu yana ilgilenmektedir. Bu teşkilat çevre sorunlarının dünya ölçüsünde araştırmalara dayanması zorunluluğunu ortaya koymuştur. 1968'de UNESCO, Paris'te İnsan ve Çevresi konulu bir kongre düzenledi. Bu kongrenin amacı çevre sorunlarında eğitimin rolünü ortaya koymaktı.

Birleşmiş Milletler Teşkilatı, Stockholm'de bir konferans düzenlemekle görevli ve 27 ülke temsilcişinden müteşekkil bir komite kurdu. Komite çeşitli tarihlerde ve yerlerde toplanarak konferansın konularını ve amaçlarını tespit etti. Konferans 5-16 Haziran 1972'de Stockholm'de toplandı. Konferansın amacı şöyle özetlenebilir:

— Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki çevre sorunları-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

İSTANBUL(ÖZEL)

BİRLEŞMİŞ Milletler Dünya Çevre Günü İstanbul'da törenler, toplantılar ve panellerle kutlandı. Dünya Çevre Günü dolayısıyla Vilayet Merkezinde bir basın toplantısı düzenleyen İstanbul Valisi Nevzat Ayaz, Dünya Çevre Gününün önemi üzerinde durarak çevreyi korumada valiliklere, belediyelere, basına ve halka önemli görevler düştüğünü belirtti.

İL GENEL MECLİSİ TOPLANDI

Türkiye Çevre Koruma ve Yeşillendirme Derneği tarafından İstanbul İl Genel Meclisi Salonunda düzenlenen toplantıya katılan İstanbul Valisi Necdet Ayaz ve İstanbul Belediye Başkanı Aytekin Kotil birer konuşma yaptılar. Ayaz konuşmasında çevre korunmasında halka düşen görevleri anlatarak "Herkes kendi kapısının önünü temizlerse şehir temiz olur" dedi.

Aytekin Kotil ise konuşma-

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

İstanbul'un bütün pis sularının ve fabrika artıklarının dökülmesiyle çöplük haline gelen Haliç'ten bir görüntü.

Bartın'da arazi anlaşmazlığı yüzünden çıkan kavgada 4 kişi öldürüldü

ZONGULDAK (AA)

BARTIN'a bağlı Kozcağız köyünde arazi anlaşmazlığı sonucu çıkan silahlı çatışmada 4 kişi öldü.

Alınan bilgilere göre, önceki gün saat 16.00 sıralarında Kozcağız köyünde Hilmi, Galip ve Mehmet Üstünsoy adlı kişilerle akrabaları olan Şevket, Halit, Ahmet ve Suat Üstünsoy arasında arazi anlaşmazlığı yüzünden tartışma çıktı. Tartışma daha sonra silahlı çatışmaya döndü ve Şevket, Halit, Suat ve Ahmet Üstünsoy adlı yurttaşlar tüfekle vurularak öldüler.

Olaydan sonra yakalanan Hilmi, Galip ve Mehmet Üstünsoy adlı kişiler gönderildikleri mahkemece tutuklandılar.

Pertek'te MHP'nin terörüne bir de jandarma baskısı eklendi

Karakol komutanının dövdüğü gencin ayağı kesildi

Pertek Karakol Komutanı Osman Naz "Burayı 1938 Dersim'ine çevireceğim" diyerek kışkırtma yapıyor.

PERTEK (ÖZEL)

PERTEK ve köylerine baskınlar düzenleyerek köylülere baskı uygulayan Jandarma Karakol Komutanı Üsteğmen Osman Naz'ın işkence yaptırdığı bir gencin ayağı kesildi.

İlçe köylerinde MHP'li komandoların ve bazı maceracı grupların militanları tarafından yapılan kışkırtıcı ve bölücü eylemleri bahane eden Jandarma Karakol Komutanı köylere baskınlar düzenleyerek, cemselere doldurduğu köylüleri karakola getirip, günlerce işkence yapıyor. Yolkonak köylülerine yapılan işkenceyi bir görgü tanığı şöyle anlattı:

"Bir grup yabancı, gece köye gelip duvarlara yazı yazmışlar. Sabah köylüler köy muhtarı ile beraber yazıları silerken Üsteğmen Osman Naz köyü basmış, köylülerin yazıları sildiğini görmesine rağmen cemselere doldurarak buraya getirdi. Hepsini sıra dayağına çektikten sonra da bıraktı."

İŞKENCE YAPILAN GENCİN AYAĞI KESİLDİ

Osman Naz'ın Bahçeköy'de hiç bir gerekçe göstermeden evleri araması üzerine, köyün gençlerinden Murat Odak, üsteğmenden arama emrini sordu. Bunun üzerine Murat Odak sorgusuz sualsiz gözaltına alındı. Günlerce yapılan işkenceden sonra ayağında açılan yaralar kangren oldu. Diyarbakır Hastanesine götürülen gencin tedavi edilmediği için ayağı kesildi. Olayın çevrede duyulması üzerine Osman Naz, ayağı kesilen gence baskı ve tehditle işkence yapılmadığını, kendisinin ayağına balta vurduğunu söylettirdi. Böylece yetkililerin olaya el koyması önlendi.

KÖYLÜLERİ MEZARLIKTA SORGUYA ÇEKTİ

Bu arada bazı maceracı grupların 6 Mayıs günü dağlarda ateş yakarak sloganlar atmaları üzerine, 9 askeri araçla Demirbasan köyüne baskın düzenleyen Osman Naz, kadın erkek tüm köylüleri mezarlığa topladı. Herkesi sıra dayağına çektikten sonra, 25-30 köylüyü de Pertek'e getirerek günlerce işkence yaptı. Bir çoğunun saç ve bıyığını kesti.

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

Türk-İş-hükümet görüşmeleri bugün başlıyor

ANKARA (ÖZEL)

TÜRK-İş yöneticileri ile hükümet yetkilileri, kamu kesimindeki sözleşmelerle ilgili olarak bugün ortak bir toplantı yapıyorlar. 2 gün sürecek olan toplantıda, çeşitli iş kollarındaki sözleşme uyuşmazlıklarının yanı sıra, bazı Bakanlıklardaki partizanca uygulamalar ve hükümetin Meclisten geri çekmeyi vadettiği yasa tasarıları konusunun da yer alması bekleniyor.

Görüşmelere hükümet kanadını temsilen Devlet Bakanı Ahmet Karahan katılıyor. Demirel, kamu kesimindeki toplusözleşmeleri takip için Ahmet Karahan'ı görevlendirmiş ve Türk-İş yöneticilerinin çeşitli sorunlarını Karahan'la halletmelerini istemişti.

Türk-İş'te görüşmeler Sadık Şide başkanlığında İcra Kurulu üyeleri ve kamu kesiminde büyük sözleşmelerle taraf olan sendikaların başkanlarından oluşan bir "Koordinasyon Heyeti" yürütüyor. Heyette İcra Kurulu üyeleri dışında Maden Federasyonu Başkanı Kemal Özer, Likat-İş Genel Başkanı Ahmet Kurt, Yol-İş Fe-

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

YSE-İş Eğitim Sekreteri: "Ağrı Valisi, Belediyede işçi-memur kıyımına başladı"

ANKARA (ÖZEL)

YSE-İş Sendikası Eğitim Sekreteri İrfan Alpaslan, Ağrı Valisinin Belediye Başkanı Orhan Alpaslan'ı görevden aldıktan sonra şimdi de belediyede işçi ve memur kıyımına başladığını açıkladı.

Alpaslan, belediyenin MHP tarafından işgal edilmiş bir bölgeye taşınmaya çalışıldığını söyleyerek, amaçlarının Ağrı Belediyesini zorla ele geçirmek olduğunu belirtti.

Temel Enerji işçileri, danıştay kararı ile yeniden greve başladı

ANKARA (ÖZEL)

BAKANLAR Kurulu tarafından 15 Mayıs'ta "Milli güvenlik ve ülke çıkarları" gerekçesiyle ertelenen Temel enerji işçileri' grevi Danıştay kararıyla yeniden başladı.

300 işçinin çalıştığı Temel Enerji işyerinde işçiler, 14 Mart tarihinde greve gitmişler, Bakanlar Kurulu ise mayıs ayında ertelemişti.

İşçiler, işyerlerinin özel sektöre ait olduğunu, o nedenle Bakanlar Kurulunun ileri sürdüğü gerekçelerin doğru olmadığını söylediler. Grevlerinin patron tarafından kırılmaya çalışıldığını da söyleyen işçiler, Türk-Metal Sendikasının imzaladığı sözleşmenin kabul ettirilmek istendiğini, ancak kabul etmediklerini de belirttiler.

SİMKO GREVİ İKİNCİ KEZ ERTELENDİ

Bakanlar Kurulu, Simko Ticaret ve Sanayii Anonim Şirketi'nin İstanbul Kartal'da kurulu fabrikasında Maden-İş Sendikasınca alınan grev kararı uygulamasını 60 gün daha erteledi.

Simko grevi, daha önce Bakanlar Kurulu tarafından bir ay süre ile ertelenmişti. Bakanlar Kurulunun konuya ilişkin kararı dün resmi gazetede yayınlandı.

YSE 12.Bölgedeki yolsuzluk örtbas edilmek isteniyor

■ **AP'li Ensarioğlu'nun adamları, geçici görevle başka yerlere atandı**

DİYARBAKIR(ÖZEL)

DİYARBAKIR YSE 12. Bölge Müdürlüğündeki milyonluk soygun olayıyla ilgili gelişmeler sürüyor. Olayın ortaya çıkmasından sonra 8 kişi geçici görevlerle başka yerlere atanırken olay geçiştirilmek isteniyor.

YSE 12. Bölgedeki soygun olayının açığa çıkmasından sonra başlarında AP Gençlik Kolları Başkanı, işyeri bekçisi ve aynı zamanda Baysen-İş'in eski işyeri temsilcisi Musa Doğan'ın bulunduğu 8 kişi gecici görevle başka yerlere atandılar. Sürgün edilen kişilerin isimleri şöyle: Musa Doğan, Ali Akkuş, Mehmet Akkurt, Adem Aydın, İsmail Yılmaz, Ahmet Bayar, Bayram Tungay ve M.Nuri Altıntaş. Geçici görevle Mardin ve Siirt İl Müdürlükleri emrine atanan bu kişilerden Ali Akkuş ve Mehmet Akkurt YSE-İş Kooperatifini soymak isterlerken farkedilip ortaya çıkartılmışlardı. Her ikisinin de AP'li ve AP Diyarbakır Milletvekili Abdüllatif Ensarioğlu'nun adamları oldukları öğrenilmişti.

Geçici görevle gönderilenlerden Adem Aydın, İsmail Yılmaz Ahmet Bayram ve Bayram Tungay'ın YSE'deki soygun ve hırsızlık olayıyla ilgileri olmadığı, haksız yere sürgün edildikleri öğrenildi.

SÜRGÜN EDİLENLERE YILLIK İZİN VERİLDİ

Bu arada soygun olayına adları karıştığı için Mardin ve Siirt İl Müdürlükleri emrine tayin edilenlerden hiç birinin Diyarbakır'dan ayrılmadıkları öğrenildi. Bu kişilere 4 Haziran gününden geçerli olmak üzere YSE yetkililerince yıllık izin verildi. YSE yetkilileri daha önce başka bir yere atanan bir işçiye bu gerekçeyle yıllık izin vermemişlerdi.

bu köseden...

1961 Anayasasını savunmak

Gün Zileli

Mülkiyeliler Birliği'nin Ankara'da düzenlediği Anayasa ile ilgili "Açık Oturumda" konuşmacılar "Evet Anayasa değişebilir, ama geriye doğru değil ileriye doğru " demişler. Ama konuşmacılar bu ileriye doğru değişmenin neler olduğunu açıklamamışlar.

Karşı-devrimin 1961 Anayasasına karşı bir "Haçlı seferi" düzenledikleri günümüzde Anayasanın savunulması çok önemli bir görev olarak bütün yurtseverlerin önüne gelmiş dayanmıştır. Ancak, bu göreve ciddi olarak sarılmak gerekir. Oysa "Anayasayı savunmak" adına toplantılar düzenleyen bazı çevrelerin tutumları bize pek ciddi görünmemektedir.

1961 Anayasasının böylesine bir saldırı altında olduğu ve bilumum Anayasa düşmanının "1961 Anayasası değişebilir, dokunulmaz değildir" fikrini kamuoyuna kabul ettirmeye çalıştıkları şartlarda tutup "Evet Anayasa değişebilir"' diye ortaya çıkmak, "değişiklik yanlılarının" ekmeğine yağ sürmek değildir de nedir? Emin olunuz, Anayasa düşmanları hiç değilse "Anayasa değişebilir" fikrini size de kabul ettirdikleri için sevinçle havaya sıçrayacaklardır. Masum pozlara bürünüp "Tamam işte biz de bunu söylüyorduk. Anayasanın değişebileceğini ispatlamaya çalışıyorduk. Bazı bağnazlar ise buna karşı çıkıyorlardı. Çok şükür siz en azından değişebileceğini kabul etmiş oldunuz. Şimdi gelin ne yönde değiştireceğimizi hep birlikte tartışalım" diyeceklerdir. Böylece kazandıkları bu mevziden ilerleyeceklerdir.

Anayasanın değişebileceği fikri genel bir kanı haline geldikten sonra, ne yönde değişeceği konusunda bugünkü şartlarda kim kazançlı çıkacaktır? Bugün Anayasanın ileriye doğru değişmesi şartları var mıdır? Boşboğazlık ve ciddiyetsizlik hiç bir zaman devrimin ve halkın lehine olmamıştır.

Biz bu ciddiyetsiz ve demokratik mevzileri savunmakta kararlı olmayan tutumla yeni karşılaşmıyoruz. 12 Mart'a gelinirken, parlamentonun faşist tehdit altında olduğu şartlarda esas darbeyi parlamentoya indiren ve parlamentoyu savunmayı gericilik olarak gösterenleri hatırlıyoruz. 12 Mart hapishanelerinde, faşist baskı güçleriyle boğaz boğaza bir demokratik haklar mücadelesinin sürdüğü şartlarda; bu mücadelenin yararsız olduğunu, "Genel bir ayaklanma olmadan bu yapılanlar ne işe yarar" diyerek faşist hapishane idaresinin karşısında teslimiyet bayrağını çekenleri de hatırlıyoruz. İleri hedefler peşinde oldukları izlenimi vererek demokratik mücadelenin zor ve çetin görevlerinden kaçanlara oldukça aşinayız.

Bugün "Değişebilir ama ileri yönde" diyenlerin bu tutumlarını bu nedenle yadırgamadık. Ama bu keskin görünümün altında ne tür bir kayıtsızlık ve teslimiyetçilik yattığını bildiğimizden bir uyarı yapmayı da gerekli gördük. Demokratik mevzileri gerçekten savunmak isteyen insan boş laf etmez. Düşmanın işini kolaylaştıracak tutumlar içine girmez. O mevzilere sıkı sıkıya sarılır. Karşı tarafın saldırılarını savuşturmak için güç toplar ve düşmanı azami ölçüde tecrit eder. Bu tutumda olan insan, gerçekleşmeyecek hedefler göstererek kafa karıştırmaz, o mevzinin savunulması görevini önemsizleştirecek sözler etmez ve gevşek bir tutum takınmaz. Önce yakındaki belayı atlatmayı kendisine amaç edinir. Bugünün acil görevi, 1961 Anayasasını "ileri yönde" değiştirmek değil, herşeyden önce bu Anayasaya saldırılar düzenleyen gericilik belasını defetmektir. Bunu samimi olarak yapmak isteyen bütün gerçek demokratlar ve yurtseverler 1961 Anayasasının mevzilerinde yerlerini almalıdırlar.

Sayı 16
haziran 1980

●GÜN ZİLELİ
Mao Zedung'un Sovyet Ekonomisi ve Sosyalizmin İnşası Üzerine Düşünceleri
●HALİL BERKTAY
Ekonomik Temel ve Emperyalist Eylemin Belirlenişi
●ÇETİN ÖZKARAR
Türkiye Tarımında Traktörün Yeri
●V.İ.LENİN
İşçilerin Partisinin Din Konusundaki Tutumu

Türkiye Gerçeği
TÜRKİYE İŞÇİ KÖYLÜ PARTİSİ MERKEZ ORGANI

ÇIKTI

30TL.

Genel Dağıtım: TOR—DA Tel: 27 25 22
Hamam Sokak, No:4, Cağaloğlu-İstanbul

S.S.K. GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Kurumumuz sağlık tesisleri ihtiyacı 7 adet orta boy ile 1 adet büyük boy blok sterilizatör alınacaktır.

Bu ihaleye ait dosya Ankara Mithatpaşa Cad. No:7'deki Malzeme Dairesi Başkanlığı 2 Nolu Satınalma Komisyon Başkanlığında görülebilir. Dosyada mevcut idari, teknik, fenni, özel şartnameye göre hazırlanacak olan tekliflerin en geç 18.6.1980 günü mesai saati bitimine kadar Ankara'da yukarıda yazılı adresteki Başkanlığın evrak servisine verilmesi veya aynı gün ve saatte aynı adreste bulunacak şekilde posta ile gönderilmesi gerekmektedir. Bu saatten sonra verileceklerle postada vaki gecikmeler ve telgrafla yapılacak müracaatlar dikkate alınmayacaktır.

Kurum ihaleyi yapıp yapmamakta veya dilediği firmadan dilediği miktarda almakta serbesttir. (Basın: 15505-650

T.C. İLAN BURDUR ASLİYE HUKUK MAHKEMESİNDEN

Sayı: 1978/656

Hatice Dizlek vekili Avukat Ali Acar tarafından Burhanettin Dizlek aleyhine açılan boşanma davasında:

Davalının adresi tespit edilemediğinden dava dilekçesinin ilanen tebliğine karar verilmekle,

Davacı vekili tarafından davalı aleyhine şiddetli geçimsizlik nedeni ile açılan boşanma davası için davalının 30.6.1980 günü saat 09.50'de mahkememiz mahsus salonunda hazır bulunması veya kendini bir vekille temsil ettirmesi, 31.7.1978 tarihli dava dilekçesinin tebliği yerine kaim olmak üzere ilan olunur. (Basın: 15660-651)

TARIM İŞ YASASI YENİDEN TARTIŞMAYA AÇILIRKEN

Kamil Erdem ②

- İşçi sınıfının "8 saatlik işgünü" talebiyle ayağa kalkışından 114 yıl sonra, tasarı günde 10 saatlik çalışma öngörüyor

●

Demirel hükümetinin hazırladığı Tarım-İş yasasına göre, Bakanlar Kurulu her yıl toplanacak ve karar verecek. Örneğin diyecek ki, "filan filan ağaların bölgelerinde bu yıl çalışanlar işçi sayılmayacak." Tarım işçileri her yıl "işçi" sayılıp sayılamayacaklarını anlamak için Bakanlar Kurulunun kararını bekleyecekler.

●

Tarım işçileri, "işçi" sayılmak için her yıl Bakanlar Kurulu kararı bekleyecek

Türkiye'de çalışanlar için çıkarılan 1475 sayılı İş Yasası, günlük çalışma süresini 8 saat olarak belirlemiş. Gelin görün ki, hazırlanan Tarım-İş Yasası, tarım ve orman işçileri için günde 10 saat çalışma öngörüyor. Tasarıyı hazırlayanlar, tarım işçilerini iş kanununun tanıdığı bu haktan mahrum ederken, güneş altında 10 saat çalışmanın kolay bir iş olduğunu mu sanıyorlar acaba?

Tarım ve orman kesiminde çalışan işçilerin sayısını saptamak zor. Zorluk, bir yandan bu kesimlerdeki işlerin sürekli olmayışından, öte yandan işin sürekli bir değişkenlik göstermesinden geliyor. Yarı feodal ilişkilerin bu kesimde yoğun olması, hatta kimi yerde egemen olması da işin başka bir zor yanı. Bir zamanlar TİP, Türkiye'de kapitalizmin egemen üretim biçimi olduğunu ispatlamak için "dağdaki çobanların bile ücretli işçi olarak çalıştığını" öne sürmüştü. Şimdi yasa tasarısının kapsamına alınan dağdaki çobanlar ve diğer tarım işçileri "işçi" niteliğini resmen kazanabilmek için her yıl hükümetin kararını bekleyecekler. Nasıl olur demeyin. Tasarıda öyle.

BAKANLAR KURULU KARARIYLA

Tasarının 1. maddesi şöyle diyor: "Bu kanun hükümlerinin tamamının veya bir kısmının uygulanacağı tarih ve orman işleriyle tarım ve orman işlerinden sayılan işler ve işlerin yapıldığı işyerleri; belli ilçe, il, bölge veya bütün yurdu kapsayacak şekilde bakanlar kurulu kararıyla tespit edilir. Bakanlar kurulu bu kararları alırken, tarım ve orman işleri ile tarım ve orman işyerlerinden sayılan işlerin mahiyetini, bu işlerin yapıldığı işyerlerinin kapasitesini ve ilçe, il veya bölgelerin sosyal ve ekonomik durumlarını ve ekolojik şartlarını gözönünde bulundurur."

Yani, bakanlar kurulu 'şartlara' bakacak, sonra örneğin diyecek ki 'dağdaki çoban' ya da pamuk toplayanlar, işçiden sayılmaz. Ya da bu yıl işçi saymayalım. Ya da filan filan ağaların bölgesindekileri değil de karşı partiyi tutan falanca toprak beyinin çiftliğindekileri işçi sayalım. Ya da bu yıl havalar zaten kurak gitti, ülkenin sosyal ve ekonomik durumu, tarım işlerinde çalışanları işçi saymaya elverişli değildir. Vs, vs..

10 SAATLİK İŞGÜNÜ

Tasarının 28. maddesinde, "Bu kanuna tabi işlerde çalışma süresi normal olarak günde 10, haftada 60 saati geçemez" deniyor. 1866'da, Amerikan işçi sınıfının "8 saatlik işgünü" diye ayağa kalkmasından buyana geçen 114 yıl, bu tasarıyı hazırlayanlara hiç bir şey öğretmemiş. Maddenin dahası da var: "Ancak bu süreler, tarım ve orman işyerlerinde çalışan nezaretçilere, çobanlara ve genel olarak sadece hayvan bakımı veya güdümü ile veya işletme mallarının korunmasıyla görevli işler ile kara ve su avcılığı işlerinde çalışan işçilere uygulanmaz. Bunların çalışma süreleri ve şartları 2. fıkrada öngörülen tüzükte belirtilir."

Tüzüğü Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Orman Bakanlığı hazırlayacak. Ayrıca 29. maddede iklim şartları gerektirirse işçilerin 3 saat de fazla çalıştırılabilecekleri, 30. maddede ise "zorunlu haller ya da tabiat şartlarının gerekli kıldığı zamanlar, vs." sayılarak, bu fazla çalışmada işçinin rızasının alınmasına gerek olmadığı belirtilmiş. Yani günde 13 saat çalışma. Buna "iş süresinden sayılmayan" ara dinlenmeleri, yine iş süresinden sayılmayan işe gelip gitme zamanları eklenirse, günde 15-16 saati buluyor.

OSMANLI'DAKİ GİBİ

Türkiye'de işçilerin çalışma koşulları ile ilgili ilk kuralların, 1860'larda, Zonguldak kömür havzasındaki madenlerde uygulanan Dilaver Paşa Nizamnamesi olduğu bilinir. Ancak Adana yöresinde yazılı olup olmadığı bilinmemekle beraber, yine aynı yıllarda bir Emirnamenin olduğu söyleniyor. Devrin Adana Valisi, ovaya inen mevsimlik tarım işçilerinin çalışma saatlerini belirlemiş ve "gündoğumundan günbatımına kadar" kuralını koymuş. Yani günde 14-15 saat. Hatta o zamanlar gündoğumu, sabah ezanı, günbatımı akşam ezanı olarak saptanmış ve bazı ağalar, işçileri daha fazla çalıştırabilmek için müezzinlerle anlaşıp ezanı bir saat erken okuturlarmış.

Bizim tasarının çalışma saatleri ile ne farkı var?

YARIN: Tasarı hükümetin feodal anlayışını yansıtıyor

TİS: «Tasarı, imzalanan toplusözleşmelerin çok gerisindedir»

Türkiye Toprak Su Tarım İşçileri Sendikası Genel Sekreteri Ahmet Ağar. Tarım ve Orman İş Kanunu tasarısı ile ilgili olarak yaptığı açıklamada şu görüşlere yer verdi:

"Bu tasarı tarımdaki keskin sömürü ve zulüm düzenini meşrulaştırmakta ve örgütlü sendikalı işçilerin toplusözleşmelerle elde ettikleri kazanımların çok gerisine düşmektedir. Sendikamız Devlet Üretme Çiftliklerinde bağıtladığı toplusözleşme ile Tarım İş Yasa tasarısının çok ilerisinde haklar almıştır. Örneğin: Bağıtladığımız sözleşme ile kıdem tazminatları yılda 35 gün üzerinden düzenlenmişken tasarıda 3 yıl çalışmak koşuluyla 10 güne indirilmektedir. Çalışma saatleri toplusözleşme ile 48 saat olarak belirlenmişken tasarı ile bu süre haftada en az 60 saate çıkarılmaktadır... Tasarının gerici niteliği başka örneklerle de sergilenebilir.

"Tasarı bu haliyle tarım ve orman emekçilerinin sorunlarını çözmek bir yana daha da çoğaltacak, kırsal kesimdeki çelişme, çelişkileri daha da arttıracaktır. Bizim yasa tasarısı ile ilgili önerilerimiz şunlardır:

"Kanunun uygulanmasının Bakanlar Kurulu kararına bırakılması tasarıdan çıkarılmalıdır. En fazla çalışma süresi günde 8, haftada 48 saat olarak belirlenmelidir. Aynı ücret ödenmesi tasarıdan çıkarılmalıdır. İşverenin bildirimsiz fesih hakkını düzenleyen 15. madde tasarıdan çıkarılmalıdır. Kıdem tazminatına esas olacak gün sayısı en az 30 gün olarak tespit edilmelidir. Fazla mesailer yüzde 50 zamlı ödenmelidir. Tarım işçileri için ayrı asgari ücret tespiti kaldırılmalıdır. 16 yaşından küçük çocukların çalışması günde 5 saate indirilmesi, elçilik, dayılık gibi kurumlar ve takım sözleşmesi hükmü tasarıdan çıkarılmalıdır.

"Bize göre yapılması gereken, ya önerilerimiz doğrultusunda Tarım ve Orman İş Kanunu Tasarısını değiştirmek ya da 1475 sayılı iş kanununu demokratikleştirerek tarım ve orman işçilerinin de bu kanun kapsamına alınmasını sağlamak olmalıdır."

Bulancak Esnaf ve Sanatkarlar Kooperatif Kongresi yapıldı

BULANCAK (ÖZEL)

Bulancak Esnaf ve Sanatlarlar Kefalet Kooperatifi 19. Genel Kurulu yapıldı. Kongreyi açan Divan Başkanı Hüseyin Çağlayan ve delegeler ölen esnaflar için saygı duruşunda bulundular. Daha sonra 824 ortaklı kooperatifin faaliyet raporu okundu. Murat Cürgül kooperatifin 1979 yılında esnafa toplam 23 milyon lira kredi dağıttıklarını açıkladı.

Rapor üzerinde konuşan muhalefet grubundan Aslan Gür, "Yalnızca Halk Bankasından para alıp esnafa dağıtmak yetmez. Kooperatif üretime dönük sanatkarlara mal temin edebilmeli ve esnafın çeşitli sorunlarıyla ilgilenmelidir" dedi. Küçük esnaf ve sanatkarın büyük baskı altında bulunduğunu belirten Gür, "Ekonomik baskılar sonucu esnaf işletmesini kapatıp işsizler ordusuna katılmaktadır. Esnaf dernekleri ise buna seyirci kalmaktadır" şeklinde konuştu.

650'ye yakın ortağın katıldığı kongrede konuşan delegeler bugünkü kredilerin esnafa yetmediğini belirterek 25 bin liralık kredinin artırılmasını istediler. Kooperatiften daha fazla kredi sağlamasını, esnaf ve sanatkarlar sitesinin yapılmasını isteyen delegeler "TRT kredilerin artırıldığını söylüyor ama ortada para yok" dediler.

Yapılan seçimler sonunda 18 yıldır yönetimde bulunan Hüseyin Çağlayan'ın listesi 405 oyla yönetime getirildi. Buna göre. Hüseyin Çağlayan, Murat Cürgül, İsmail Hakkı Çolak, İzzet Konya, Ömer Güçtaş, Lütfü Tosun, Selahattin Mağdala yönetim kurulu üyeliklerine seçildiler. Kongrede muhalefetin listesi 162 oyla seçimi kaybetti.

GÜNDEM dışı

Suç ortağı

"Bizim tabanımızda MHP gibi vurucu bir kadro birikimi yok. Tariş'ten telefon geliyor. Bekçi kadrosu için uygun nitelikte 30 kişi gönderin diyorlar. Teşkilata haber veriyoruz. Böyle adamlar toplanırken tabii MHP'liler rahatça sızıyor..."

Bunları söyleyen bir AP yetkilisiydi.

Tariş'te yaşanan acı olaylar henüz unutulmadı. Ancak açılan yara kapandı mı? Ne gezer... Tam tersine Tariş yeni bir çıbanbaşı oldu. Nasıl mı?

Tariş yöneticilerinin ilk işlerinden birisi, direnişleri bahane ederek belki de çoğunun günahı CHP döneminde işe girmek olan yüzlerce işçiyi çıkarmak oldu. Sonra yerlerine AP'den tavsiye kartı getirenler alındı. İş bu kadarla da kalmadı. Fabrikanın silahlı bekçi kadroları da vardı. E... bunca olaydan sonra buraya da vurucu-kırıcı kadrolar gerekiyordu. Fabrika bekçilerinin kışın küçük odalarında sobalarının üzerinde çay kaynatıp, yarı uyuklayarak nöbet tuttukları günler geride kalmıştı. AP yetkilisinin dediği gibi AP vurucu-kırıcı kadrolar bulmakta zorluk çekiyordu. O zaman da iş vurucu-kırıcı kadroları olan MHP'ye kalıyordu.

Böylece AP tavsiyeli MHP'liler Tariş'in bekçi kadrolarını doldurdular. Belleri silahlı... İşleri ise AP yöneticisinin belirttiği gibi "vurmak-kırmak"...

Tariş'te belleri silahlı MHP'li militanlar belirdikten sonra İzmir'de uzun bir aradan sonra MHP'li fedailerin yeniden saldırılarına sahne olmaya başladı. Cinayetle sonuçlanan saldırılar oldu, arkasından Tariş'in mahut bekçileri çıktı.

Bunlar ilk işaretlerdir. Ardından ne gelir? Görevleri vurmak-kırmak olanlar Tariş işletmelerinde de rahat mı duracaklar? Tariş ve AP yöneticileri yeni bir kan davasını körüklüyorlar.

Anlaşılan Tariş yöneticilerinin AP lideri Demirel'in "anarşiyi önleyeceğiz" sözlerinden çıkardıkları uygulama budur. Demirel de herhalde Tariş yöneticilerinin yaptıklarına bakıp "anarşinin kökünü kurutuyoruz, beyinlerine iniyoruz" diye sözler söylüyor.

Seçme hakkı elbette kendilerinin... Ama bir suç örgütünün koluna girersen, sana da "suç ortağı" demezler mi?

GÜNÜN İLANI

Ormancı
TEKEL FIÇI BİRA'dan
Biracılara..

Neden Tekel ?

İlçemize fıçı birasını getirmeden önce uzun süre araştırma yaptık. Bunun sonucu olarak TEKEL FIÇI BİRASI'nda karar kıldık Çünkü, özel sektör birası 15 günlük mayalamayla üretilirken Tekel,in 47 günlük mayalama sonunda birayı piyasaya sür düğünü öğrendik. Hayrabolulularn eniyiye layık olduğunu düşüne rek TEKEL FIÇI BİRA' yı tercih ettik üstelik üretciden tüketiciye intikal eden tek bira tekeldir..

Tekel Birası ve B 12 vitamini

Tekel fıcı birası" içki değildir. Üretiminde gösterilen "Devlet titizliği,. ve ihtiva ettiği B1, B3, B6, ve B12 vitaminler nedeniyle besleyicidir. Biracılara bir ipucu verelim , doktorunuza sorun B12 vitamini nedir diye..

Mavi Kart nedir ?

Tekel fıcı birasını içmek için cebinizde her zaman para olması şart değil, yeni bir uygulama getiriyoruz . Mavi kart uygulaması .. Mavi kart sahipleri birayı hem normal fiyatından 2 lira ucuza içecek, hem para taşımaktan kurtulacak . . Mavi kartlarınızı alın . .

Eksiklerimiz için bizi uyarın

Hiç bir eksiğimizin olmadığı iddiasında değiliz . Eksiğimizi gördüğünüzde bizi uyarın. Biraya uygun operatif listemiz geniş ancak şimdilik Midye tava. sigara böreği, tava cips, kaşar peyniri salam ve çerez' le işe başlıyoruz. İsteklerinizi zamanla yerine getireceğiz.

Biracılar Hoş geldiniz..

Ormancı
TEKEL FIÇI BİRA'sı
Alpullu Caddesinde

Biracılara da mavi kart uygulaması başladı

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Hangi türden

Uzun tartışmalar ve çatışmalar sonucu gruptan Bilgiç'in adaylığı çıkmıştı. Genel Başkan, ''Haydi, hep birlikte destekleyelim'' diyor ama çabalar boşa çıkıyordu. Boşa çıkınca Genel Başkan ''Ne yapalım Mecliste yayık yayıyoruz'' diyordu. Sonra tekrar stop etmiş arabayı çalıştırmak için yoldan geçenlerden yardım etmesini ister gibi gruba dönüyor, ''Haydi beyler, ittiriverelim, ha gayret!''

Yayık türünden sonuç çıkmadı.

Başka türler denenmeye başladı.

Önce ''Böyle olmuyor, kimse yeterli oyu alamıyor. Anayasayı değiştirelim, millete gidelim'' dendi.

Sonra birdenbire Faik Türün aday gösteriliverdi.

Yayık türünden biri olmayınca Faik türünden biri mi denenmeye karar verilmişti?

Peki ikisinin arasındaki millete gitme işi ne olmuştu? Sadettin Bilgiç ''Millete gidecekmişiz ne yapalım'' diye istifa ettirildikten sonra neden tekrar aday gösterilmişti? Yoksa bu da harcama türlerinden miydi?

Millete gitme gerekçesi olarak bu göreve layık biri bulunamıyor denmişti. Demek ki Bilgiç bu işe layık türünden görülmemişti. Peki yeni aday bu işe layık mıydı? Onun da aldığı oylar gösterecekti.

Faik türünden aday gösterilince, MHP keyfinden bayılmış, ağzı kayık türünden kulaklarına varmıştı. ''Komünizmin canına okuyan adam''diye göklere çıkarıyordu Türün'ü. Böylece işkence konusunda samimiyetsiz olduklarını, bunu sadece patırtı yapmak için kullandıklarını da ortaya koymuş oluyorlardı. Çünkü Türün, 12 Mart döneminde işkence yapmış olduğunu Hürriyet gazetesine ballandıra ballandıra anlatacak kadar mesleğine bağlı bir kişiydi.

Tercüman yazarları da Anayasa değişikliği istemelerine rağmen yeni adayı övmeden duramadılar.

Onlara göre Türün hem AP'nin, hem MSP'nin destekleyeceği türden bir kişiydi. Ama maalesef bu turlar da kitlenecekti. Çünkü Tercüman, en bayıldığı kişi de aday olsa Cumhurbaşkanının seçilmesini değil, Anayasanın değiştirilmesini istiyordu.

İyi ama hem AP, hem MSP destekleyecek. MHP dersen dünden hazır. O zaman ne olacak da turlar kitlenecek? Tek başına AP'nin 263 oyu var. MSP ile MHP'yi de ekledin mi haydi haydi kazanır. Niye kitlensin? O da Tercüman'ın çelişkisi. Belki bir izah bulup sonradan durumu aydınlatırlar. Sonuca gelince, ilk turda 211, ikinci turda ise 188. Hepsini AP'liler vermiş olsa bile, 52 AP'li vermemiş. Kısacası hezimet. Senato adaylığı için İstanbullu seçmenden aldığı cevabın tekrarı.

Yani Faik Türün de nafile türünden bir aday.

* * *

Son Havadis Baturname adında bir tekerleme uydurmuş: ''Gitti Batur, geldi Batur, eskaza seçilirse ne demokrasi kalır ne huzur!''

Doğrusu fena uymamış.

Ama bir de Sabahattin Eyüboğlu'nun 12 Mart döneminde hapisten çıktıktan sonra Türün için söylediği var:

''Türün Paşa, Türün Paşa,
Sürüm sürüm sürün Paşa.''

Ne dersiniz? Yoksa rahmetlinin ve cümle 12 Martzedelerin ahı tuttu da, onun için mi Faik Türün şimdi Meclis turlarında sürünüyor.

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

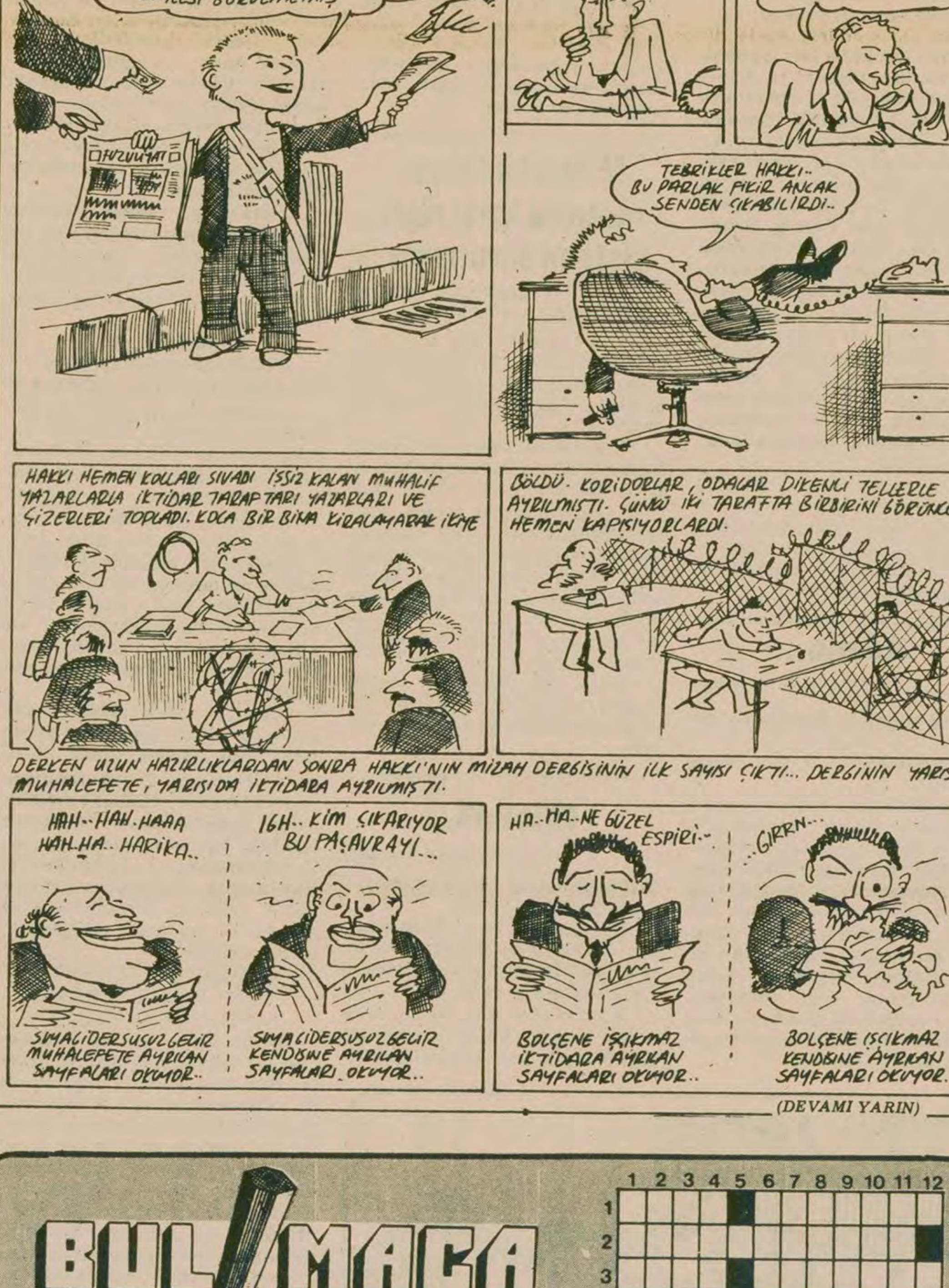
PLANLARINI UYGULADILAR. HAKKI FUZULİYAT GAZETESİNİN BAŞINA GEÇTİ. KISA ZAMANDA DİĞER GAZETELERDEN BİR GÜN ÖNCE HABER VEREN BU GAZETE PİYASAYI TUTUVERDİ. GAZETENİN YARISI HÜKÜMETE, YARISI DA MUHALEFETE AYRILMIŞTI.
FUZULİYAT ÇIKTI! HEM İKTİDAR. HEM MUHALEFET... NE ARARSAN VAR HER RENKTEN HER CİNSTEN BÖYLESİ GÖRÜLMEMİŞ
FUZULİYAT
HAKKI İÇİNDEN MEMNUNDU PARACIKLAR KASALARI DOLDURUYORDU AMA YAPTIKLARINI YETERLİ GÖRMÜYORDU. DÜŞÜNDÜ. DÜŞÜNDÜ.. DÜŞÜNDÜ..
SONUNDA AKLINA GELENİ AMCASINA DA DANIŞTI..
30
AMCA, DİĞER GAZETELER KAPANMAK ÜZERE.... MEMLEKETİN YAZARI ÇİZERİ İŞSİZ KALDI... DİYORUM Kİ.........
TEBRİKLER HAKKI.. BU PARLAK FİKİR ANCAK SENDEN ÇIKABİLİRDİ..
HAKKI HEMEN KOLLARI SIVADI İŞSİZ KALAN MUHALİF YAZARLARLA İKTİDAR TARAFTARI YAZARLARI VE ÇİZERLERİ TOPLADI. KOCA BİR BİNA KİRALAYARAK İKİYE
BÖLDÜ. KORİDORLAR, ODALAR DİKENLİ TELLERLE AYRILMIŞTI. ÇÜNKÜ İKİ TARAFTA BİRBİRİNİ GÖRÜNCE HEMEN KAPIŞIYORLARDI.
DERKEN UZUN HAZIRLIKLARDAN SONRA HAKKI'NIN MİZAH DERGİSİNİN İLK SAYISI ÇIKTI... DERGİNİN YARISI MUHALEFETE, YARISI DA İKTİDARA AYRILMIŞTI.
HAH..HAH..HAAA HAH..HA.. HARİKA..
IGH.. KİM ÇIKARIYOR BU PAÇAVRAYI...
HA..HA..NE GÜZEL ESPİRİ..
GIRRN...
SIYACIDERSUSUZGELİR MUHALEFETE AYRILAN SAYFALARI OKUYOR..
SIYACIDERSUSUZGELİR KENDİSİNE AYRILAN SAYFALARI OKUYOR..
BOLÇENE İŞCİKMAZ İKTİDARA AYRILAN SAYFALARI OKUYOR..
BOLÇENE İŞCİKMAZ KENDİSİNE AYRILAN SAYFALARI OKUYOR..

(DEVAMI YARIN)

BULMACA

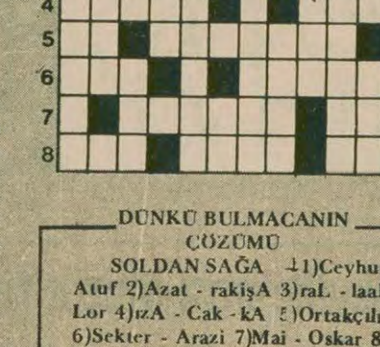

SOLDAN SAĞA — 1)Sardunyagillerden güzel kokulu bir bitki - Kabuklu bir deniz hayvanı 2)Örfi idare 3)TERSİ ünlü Alman oportünisti Kautsky'nin adı - Yatağından kalkamayacak kadar hasta olan 4) Zekası gelişmemiş, budala - Sibirya'da bir ırmak 5) Bir ünlem- Yeni Sovyetler Birliği'nin kuruluşu sırasında hatalı görüşleri nedeniyle mahkum edilen bir Rus oportünisti 6)Genişliği - Tamamı, bütünü 7)ABD'nin 1945-51 yılları arasındaki başkanı - Avrupa Boks Birliğinin kısa yazılışı 8)Yerine getirme - Toprak ya da çimentodan yapılmış kalın boru - Bir cins kömür.

YUKARDAN AŞAĞIYA — 1)Çocuk hapishanesi 2)Fakir Baykurt'un ünlü romanı 3)TERSİ armağan olarak takılan mücevherat - TERSİ gelecek 4)TERSİ kırmızı renkli maden 5)Rüzgarın yığdığı kum tepesi 6)En küçük yerleşme birimi - Bir soru eki 7)Bir ulusun en yoğun olarak yerleştiği yer, anayurt 8)Karşı çıkma, kabul etmeme - Cisimlerin ışığı yansıtırken gözümüzde uyandırdıkları, duyumların tümü 9)Sağa doğru yatık matbaa yazısı 10)Kendini acındırarak bir şey istemek 11)TERSİ mektup Bir erkek adı 12)Orta Asya'nın Türkistan bölgesinde yerleşmiş eski bir Türk boyu.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA 1)Ceyhun Atuf 2)Azat - rakişA 3)raL - laaF Lor 4)ızA - Cak - kA 5)Ortakçılık 6)Sekter - Arazi 7)Mai - Oskar 8) Gön - BBC - Çeki.

YUKARIDAN AŞAĞIYA - 1)Carlos 2)Eza - remÖ 3)Yalıtkan 4) hT — Zati 5)Lake 6)çroB 7)Aracı - Sc 8)tafalaK 9)UK - Kıraç 10)Fil - Kare 11)Şok 12) Harakiri.

Fotoğrafta, 1975 yılında kurtuluştan sonra şubat ayında yapılan Budist töreninde (soldan sağa) Khieu Samphan, Prens Sihanuk ve Sihanuk'un oğlu Norodom Narindrapong(en önde) görülüyorlar.

Kamboçya eski Devlet Başkanı Sihanuk'un oğlu Narindrapong, babasını protesto ediyor

«Pol Pot'u destekliyorum, Vietnam'a karşı militanca dövüşmeliyiz»

- Sihanuk'un oğlu, bugün Kamboçya'da sosyalizm için değil, ülkenin devamını sağlamak için mücadele etmek gerektiğini vurguluyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İsveç Marksist-Leninistlerinin haftalık olarak yayınlanan ''Gnistan'' dergisinin Paris muhabiri Catarine Gouhart, Paris'te bulunan Kamboçya eski Devlet Başkanı Prens Sihanuk'un oğlu Norodom Narindrapong ile bir röportaj yaptı. ''Gnistan''da yayınlanan röportajı aynen sunuyoruz:

* * *

Narindrapong önce, babası Prens Sihanuk'un kendisini 7 yaşındayken çalışmak üzere Sovyetler Birliği'ne gönderdiğini anlattı. Norodom Narindrapong, ülkesine, Kraliyet ailesinin diğer üyeleriyle birlikte ancak 1975'de kurtuluştan sonra Demokratik Kamboçya hükümetinin daveti üzerine döndü.

Narindrapong, ''1975 yılından 1978'e dek başkent Pnom Penh'de yaşadık ve bu süre içinde bütün ülkeyi gezdik. Örneğin, yeni kurulan veya yeniden inşa edilen fabrikaları ziyaret ettik. Köylülerle ve kooperatif üyeleriyle 'aracılar' olmadan konuşabiliyorduk'' diyor.

Narindrapong sözlerini şöyle sürdürüyor: ''Hayat standartlarının nasıl geliştiğini-siyasi ve ekonomik-kendi gözlerimle gördüm. Bu durum özellikle eski yönetim tarafından çok acı çektirilen yoksul köylülerde görülüyordu. Bize yemek ikram ettikleri yiyecekler çeşitli ve kaliteli oluyordu.

''Kardeşlerim ve ben kendi isteğimizle çalıştık. Çalışmamız için hiç bir yükümlülüğümüz yoktu. Ben daha çok Pnom Penh'de bulunan ve büyük bir alanı kaplayan Kraliyet Sarayında çalıştım.

''Halk, ülkeyi tekrar inşa edebilmek için çok sıkı çalıştı. Fakat Kraliyet ailesinin özellikle benim ailemin pek çok ayrıcalığı vardı. Çalışmadan rahat bir şekilde yaşadılar. Babam hasta olduğu zamanlar ihtiyaç duyulan bütün doktorlar tedavi için gelirlerdi. Babama her ay, Batı gazeteleri ve dergileri getirilirdi. Ülkede istediğiyle konuşabilirdi ve başka yerlere gitmekte özgürdü. Demokratik Kamboçya hükümeti, ulusal kurtuluşa katkısı olduğu için, babamın isteklerine saygı duyuyordu.''

Soru: Fakat Sihanuk ailesinin ve çocuklarının kendisinden ayrıldığını ve çocuklarından bazılarının Demokratik Kamboçya yönetimi tarafından öldürüldüğünü söyledi.

Cevap: Taşra'da kooperatifler üzerine çalışan iki kızkardeşim, iki de erkek kardeşim vardı. Bizi ziyaret etmekte özgürdüler ve kendilerini her yıl tatillerde ve özel fırsatlarda görüyorduk. Kendilerini en son ülkeden ayrılacağımız zaman Sisohong'ta gördük. Vietnam'ın işgalinden sonra onlardan hiç bir haber alamadık.

Babam, katliamlar olduğunu söyleyerek sosyalist rejimi kötülüyor. Öyle bir şey olmadı. Vietnam beşinci kolunun düzenlediği sabotajlar oluyordu. Bu arada bazı kadrolar siyasi çizgiyi kavrayamadıkları için yanlış fikirler çıkabiliyordu ve bazı şiddet olayları oluyordu.

Soru: Vietnam Kamboçya'yı işgal ettiği zaman neredeydiniz?

Cevap: ''O zaman başkent Pnom Penh'deydik. Sanırım 1979'un 5 Şubatında Sihanuk'la birlikte Pekin'e gittik.''

1978 yılında Devlet Başkanı, Sihanuk'tan Kamboçya sorununu uluslararası alana, Birleşmiş Milletlere getirmesini istedi. Babam kabul etti. O dönem doğru çizgideydi ve ''Demokratik Kamboçya hükümeti, ulusal gurur ve bağımsızlığın bir sembolüdür'' diyordu.

Soru: Babanız 1979 yılında Paris'e gitmeden önce birlikte miydiniz?

Cevap: Şubat ayında ilişkimizin kopmasına kadar beraberdik Halkımızın yanında mücadele etmekten vazgeçtiği zaman tutumunu protesto ettim. Kendi çizgimi, Pol Pot, İeng Sary ve Khieu Samphan'la birlikte çizmeye karar verdim. Böyle yaparak diğer Kamboçyalı yurtseverlerle birlikte çalışabilirim.

Halkın menfaatlerini savunmadığı için babamı eleştirdim. Bu günkü mücadele sosyalizm mücadelesi değil, ulusumuzun devamını sağlama mücadelesidir.

Babamın görüşlerinin değişmesi belki de, Kızıl Khmer'den bağımsız bir siyasi gücü yeniden yaratmak ve 1970'den önce kendisinin başkanlığını yaptığı tipte bir devlet kurmak isteminden dolayıdır.

Ancak böyle bir şey istiyorsa bu üçüncü yol çok tehlikeli. Vietnam isteğiyle Kamboçya'dan çekilmeyecek, bu onun yayılmacı karakteriyle çelişir. Vietnam'a karşı militanca dövüşmeliyiz.

Biz bütün milli güçlere, yurtsever ve demokratik bir Ulusal Cephe kurmaları için çağrıda bulunuyoruz.

Şu an ülke dışında bulunan bazı küçük gruplar Birleşik Cephe çağrımızı desteklemiyorlar. Ancak ülke içinde çağrımız halkın desteğini alıyor.

''Yurtseverler Komitesinde olan bizler, diğer Khmer örgütleriyle işbirliği yapıyoruz. Onlar bunu yapıyorlar çünkü. Vietnam saldırganlarını durdurmayı başaracak tek askeri gücün Pol Pot'un önderliğindeki milli güçler olduğunun bilincindeler.

Vietnam işgali yüzünden bugün Kamboçya'da yüzbinlerce insan açlık tehlikesiyle karşı karşıya. Fotoğrafta yemek sırası bekleyen çocuklar.

Vietnam, Kamboçya'ya yapılan insani yardımı engelliyor

MUSTAFA GENCER(CENEVRE)

BM Genel Sekreteri K.Waldheim'in çağrısıyla Cenevre'de toplanan, içlerinde Türkiye'nin de bulunduğu 62 ülke temsilcisi, Vietnam işgali yüzünden açlıktan yok olma tehlikesiyle karşılaşan Kamboçya halkına yapılacak yardımı görüştü. 26-27 Mayıs günleri Cenevre'de BM Sarayında yapılan Kamboçya'ya yardım toplantısına Vietnam, Sovyetler ve Vietnam yanlısı Pnom Penh yöneticileri katılmadılar.

Bilindiği gibi Vietnam işgalinden sonra Tayland sınırına sığınan Kamboçyalı göçmenlerin karşılaştıkları açlık sorunu uluslararası kamuoyunu bir süreden beri meşgul etmekteydi. BM'ye bağlı UNICEF ve Uluslararası Kızılhaç Örgütü, Kamboçya halkına yiyecek ve ilaç yardımında bulunmak için çaba göstermektedir. Ancak işgalci Vietnam'ın bazı bölgelerde yapılan yardımın yarısından fazlasına el koyması ve Pnom Penh yöneticilerinin uluslararası örgütlerin yardımı halka ulaştırmakla sorumlu görevlilerine zorluklar çıkartması yüzünden, Kamboçya halkının açlık sorunu bir türlü çözüme kavuşamamaktadır.

Cenevre'de gerçekleşen toplantıda çeşitli ülkelerin Kamboçya halkına ulaştırılmak üzere yaptıkları yardım 116 milyon dolara ulaştı. Ne var ki bu yardımın ancak yaz sonuna kadar yetebileceği belirtiliyor. Eğer süratle, yağmur mevsiminden önce, halka pirinçlik tohum ulaştırılmazsa açlık sorunu gelecek yılda da sürecek.

Toplantıya katılan ülkeler Vietnam yanlısı Pnom Penh yönetimini yardımın halka ulaştırılmasını engellediği için eleştirdiler. ASEAN ülkeleri birçok ülke tarafından desteklenen bir öneri sundular. Öneride Kamboçya için sürekli bir fon ayrılması, yardımın halka dağıtılmasını ''mavi bereliler'' türünde BM görevlilerinin denetlemesi isteniyor.

Toplantının siyasi sorunları da ele alabileceğini gerekçe olarak ileri süren Sovyetler Birliği, Vietnam ve kukla Pnom Penh yönetimi toplantıya resmen katılmadılar, gözlemci yollamakla yetindiler. Sovyetlerin desteklediği Vietnam ve onun güdümündeki Pnom Penh yöneticileri çeşitli taktikler deniyerek Kamboçya'yı tamamen kendi kontrolleri altına almaya çalışıyorlar. Uluslararası yardıma el koyarak, Kamboçya halkının açlık sorununa kesin çözüm getirilmesini engelliyorlar. Bu şekilde Kamboçya halkının işgale karşı gösterdiği direnişi yıkabileceklerini umuyorlar. Öte yandan sorunun insancıl yardımın boyutları içinde ele alınması gerektiğini ileri sürerek, siyasal yönlerinin getirilmesine karşı çıkıyorlar. Uluslararası kamuoyunda Kamboçya'da açlıktan ölen insanlara karşı uyanan insancıl duyguları suistimal ediyorlar. Bununla da yetinmeyerek şantaja başvuruyor, Pnom Penh yönetiminin Demokratik Kamboçya hükümeti yerine resmen tanınmasını şart koşuyorlar.

İSTANBUL S.S. SERİNYAYLA SOSYAL SİGORTALILAR

KONUT YAPI KOOPERATİFİ BAŞKANLIĞINDAN

1— İstanbul S.S. Serinyayla Sosyal Sigortalılar Konut Yapı Kooperatifi adına 137 adet işçi konutunu ihtiva etmek üzere yaptırılacak konut inşaatı kapalı zarf usulüyle ve götürü bedel esaslarına göre eksiltmeye ait teklif şartnamesindeki şartlarla eksiltmeye çıkarılmıştır.

2— İşin hesaplanan bedeli 69.135.885 lira 65 kuruştur. Bu bedele, eksiltmeye ait teklif şartnamesindeki ve inşaat sözleşmesi tasarısındaki şartlar altında konutların Emlak Alım Vergileri ile iskan ve işletme ruhsatı harçları dahildir.

3— Bu işe ait şartnameler ile ihale evrakı, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü Yapı İşleri Dairesi Başkanlığı ile Sosyal Sigortalar Kurumu İst. Emlak ve İnşaat Bölge Müdürlüğünde görülebilir.

4— Eksiltme 19.6.1980 günü saat 11.00'de Sosyal Sigortalar Kurumu İstanbul Emlak ve İnşaat Bölge Müdürlüğünde iş sahipleri tarafından kurulacak ihale komisyonu marifetiyle yapılacak, kesin ihale Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünce neticelendirilecektir. Müteahhit inşaat sözleşmesini iş sahibi kurum ve kooperatifle müştereken akdedecek, ödemeler kurum tarafından direkt olarak müteahhide yapılacaktır.

5— Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin,
a) Müteahhitlik karnesinin (-B- grubundan işin hesaplanan bedelinin 2/3'ü kadar)
b) Teknik araçlar bildirisini,
c) Sözleşme tasarısının 5. maddesinde kayıtlı teknik elemanların çalıştırılacağına dair taahhütnamesini (noter tasdikli)
d) Sermaye ve kredi olanaklarını açıklayan mali durum bildirisi (Banka'dan)
e) Müracaat tarihinde taahhüdü devam eden işlerini açıklayan bildirisini,
f) Müracaat tarihine kadar tam olarak başarılan işlerin bildirisini,

Ekleme suretiyle ihale tarihinden (ihale günü hariç) en az üç gün evveline (16.6.1980 günü mesai saati sonuna) kadar Sosyal Sigortalar Kurumu İstanbul Emlak ve İnşaat Bölge Müdürlüğüne yazılı müracaatta bulunmaları, ''yeterlik belgesi'' almaları ve yeterlik belgesini kapalı teklif zarflarına koymaları şarttır.

6— Geçici teminat miktarı 2.087.826,57 TL. olup, isteklilerin Sosyal Sigortalar Kurumu İstanbul Emlak ve İnşaat Müdürlüğüne yatırarak makbuzunu veya geçici teminat mektubunu kapalı teklif zarfına koymaları şarttır.

7— İsteklilerin kapalı teklif zarfını makbuz mukabilinde ihale komisyonu Başkanlığına ihale saatinden en geç bir saat evvel vermeleri şarttır.

8— Kurum, Yeterlik belgesini verip vermemekte ve ihaleyi yapıp yapmamakta veya dilediğine yapmakta serbesttir.

9— Telgraf ile müracaatlar ve postadaki vaki gecikmeler kabul edilmez.

10— Belediyelerce ilanlardan alınacak vergi ve resimler Müteahhit firmalara ait olacaktır. Ancak, ihale yapılmadığı takdirde Belediyelerce ilanlardan alınacak vergi ve resimler kooperatif tarafından ödenecektir.

Keyfiyet ilan olunur.

(Basın: 3924-649)

Dünya Çevre Günü nedir?...

(Baştarafı 3. sayfada)

nın önemi ve ciddiyeti üzerinde hükümetlerin ve dünya kamuoyunun dikkatini toplamak.

— Hükümetler düzeyinde belli başlı bazı çevre sorunlarının çözümünde hukuki ve idari çalışmaların başlamasında koordinatörlük etmek.

— Çevre sorunlarının çözümlenmesinde ulusal, bölgesel ve uluslararası çalışmalarda etken metodların geliştirilmesi.

— Birleşmiş Milletler camiasında ve diğer uluslararası kuruluşlarda çevre sorunları ile ilgili konularda dengeli bir mücadelenin başlatılması.

Stockholm Konferansının en önemli sonuçları şöyle özetlenebilir:

— Dünya ölçüsünde ilkeleri kapsayan bir çevre sorunları deklarasyonunun kabulü,

— Nairobi'de bir Birleşmiş Milletler Çevre Sorunları Sekretaryası kurulması,

— Çeşitli projeleri finanse etmek amacı ile 100 milyon dolarlık bir çevre sorunları fonu kurulması,

— Aşağıdaki önemli konularda araştırma ve faaliyetler yapılması:

1. Deniz kirliliğinin kontrolü.
2. Dünya ölçüsünde çevre sorunları ile ilgili bir enformasyon sisteminin kurulması.
3. Çevre sorunları yönetiminin izlenmesi ve yardım programlarının geliştirilmesi.

Türkiye'de, Dünya Çevre Günü kutlamaları ilk kez 1977'de Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği tarafından düzenlendi. Her yıl, gerek belediyeler gerekse meslek odaları bu konuda çeşitli konferanslar, paneller düzenlemektedirler. Ayrıca, yerel yönetimlerin somut uygulamaları da sözkonusudur. Örneğin, 1978 yılında 5 Haziran Dünya Çevre Gününde yerel yönetimler şu eylemleri gerçekleştirdiler:

İstanbul'da İstiklal Caddesi Galatasaray'dan Taksim'e kadar trafiğe kapatıldı. Fenerbahçe'de, çay bahçelerinin önündeki yol trafiğe kapatılarak yöre halkının rahatlıkla dolaşabileceği bir yol haline getirildi. Adapazarı'nda, kentin ana caddesi halkın gürültüden ve kaza tehlikesinden uzak huzur içinde gezebileceği, alışveriş yapabileceği bir yer haline getirildi. Avcılar'da, halk plajı ve çocuk parkları açıldı. Bursa'da yeşil alanlara sahip çıkmak amacıyla halk pikniği düzenlendi. Büyükçekmece'de temizlik kampanyası başlatıldı. Çanakkale'de, Kıyı Kesimi Planlaması ve imar çalışmalarını sergileyen sergiler açıldı. Darıca'da, halkın denize girebileceği halk plajı açıldı, bu arada, belediyenin sahasında, kıyıda duvar çekerek garaj yapılan yer yıkıldı. Edirne'de Saraçlar Caddesi trafiğe kapatıldı. Gebze'de anayol trafiğe kapatıldı, otopark ve belediye yanında çaybahçesi ve çocuk parkı açıldı. Gökçeada'da, Güngören'de piknikler düzenlendi. İzmit'te çevre temizliği kampanyası başlatıldı. Kandıra'da, çocuk parkı ve oyun alanları açıldı. Kartal'da Ankara Caddesi trafiğe kapatıldı. Küçükçekmece'de, trafiğe kapatılarak yayalara açılan caddede et şölenleri yapıldı. Pendik'te, Yuvacık'ta çöp kampanyası başlatıldı. Eyüp'de Haliç sorunlarının tartışıldığı bir açık oturum yapıldı.

Erzincan' da MHP ile birlikte anarşiye karşı mücadele edilemeyeceğini söyleyen TİKP, ortak bildiriyi imzalamadı

ERZİNCAN (ÖZEL)

ERZİNCAN Valisi Yücel Örgen'in çağrısı üzerine anarşiye karşı alınacak tedbirleri görüşmek için biraraya gelen siyasi parti temsilcilerinin toplantısında, Türkiye İşçi Köylü Partisi temsilcisi, anarşi mihraklarından biri olan MHP ile birlikte anarşiye karşı mücadele edilemeyeceğini savunarak ortak bildiriyi imzalamadı.

2 Haziran günü Erzincan Vilayet makamında yapılan toplantıya Erzincan Emniyet Müdürü, Jandarma Komutanı, CHP, AP, MSP, CGP, TİKP, TBP, MHP İl Başkanları, Merkez İlçe Başkanları ve yöneticiler katıldılar. Erzincan'da gelişen olaylar ve okullardaki durum üzerine yapılan toplantı iki gün sürdü.

Toplantıda bir konuşma yapan TİKP İl Yöneticisi Hasan Yıldız, MHP'li komandoların şehirde kargaşalık yarattığını ve okulları okunamaz duruma getirdiğini belirtti. Toplantının ikinci gününde valilikçe hazırlanan yazılı bir deklerasyonu imzalamayı reddeden TİKP temsilcisi, böyle bir bildirinin basılmasına karşı olmadıklarını, MHP dışındaki bütün partilerle birlikte böyle bir bildiriyi imzalayacaklarını, ancak anarşi mihraklarından biri olan MHP ile aynı kağıda imza atmayacaklarını çünkü anarşi mihraklarıyla anarşiye karşı mücadele edilmeyeceğini belirtti.

Toplantıda, MHP'nin bölücü olduğunu söyleyen CHP ve TBP'nin ise bildiriyi imzaladıkları öğrenildi.

TEŞEKKÜR

Değerli Büyüğümüz

Ali Koçintar'ın

Hastalığı Boyunca
Tüm Sancaklıların
Göstermiş
Oldukları Yakın
İlgiden Dolayı Tüm
Dost ve
Akrabalarımıza
Teşekkür Ederiz.

AİLESİ

BAŞSAĞLIĞI

Saygıdeğer Büyüğümüz

Ali Koçintar'ı

Kaybettik
Ailesine ve Yakınlarına
Başsağlığı Dileriz.

TİKP
Bingöl İl Örgütü

KAYIP— İTÜ'den aldığım kimlik kartımı ve şebekemi kaybettim. Hükümsüzdür.

ÖZGÜR DOĞU BAYRAK

BAŞSAĞLIĞI

Değerli insan

Serpil Kadıoğlu

yakalandığı amansız hastalıktan kurtulamayarak 4 Haziran 1980 günü vefat etmiştir.
Ailesine ve yakınlarına başsağlığı dileriz

TİKP
Ordu İl Başkanlığı

BAŞSAĞLIĞI

İlçe Yöneticimiz
Ali Haydar Koçintar'ın
Babası Değerli Büyüğümüz

Ali Koçintar'ı

Kaybettik
Ailesine ve Yakınlarına
Başsağlığı Dileriz

TİKP Zeytinburnu
İlçe Örgütü

KERMES

Anadolu'nun her yoresinden gelen bağış çeyizler, elişleri, oyalar ve çeşitli eşya ile gazetemiz yararına düzenlediğimiz Kermes'e bütün dostlarımızın katılmasını dileriz.

Aydınlık çalışanları

Yer: Sanatsevenler Derneği (Tuna Caddesi 1/D Kızılay/Ankara,) 6-7-8 Haziran günleri saat 10.00-18.00 arası

Dünya Çevre...

(Baştarafı 3. sayfada)

sında bugüne kadar hep laf yapıldığını, teorik olarak çok güzel şeyler söylendiğini ama uygulamaya bir şey geçirilmediğini belirtti.

ÇAMLICA'DA TÖREN

Dünya Çevre Günü dolayısıyla Çamlıca tepelerinin yeniden düzenlenmesi amacıyla yapılan çalışmalar için bir tören düzenlendi. Törene Vali Nevzat Ayaz, Belediye Başkanı Aytekin Kotil, ilkokul öğrencileri ve geniş bir halk topluluğu katıldı. Vali Ayaz ve Belediye Başkanı Kotil yaptıkları konuşmalarda İstanbul'un turistik önemi ve Çamlıca tepelerinin halka ve turizme açılmasının önemi üzerinde durdular.

Konuşmalardan sonra ilkokullardan gelen halkoyunları ekiplerinin sundukları Kars, Van ve Diyarbakır yörelerinin oyunları ilgi ile izlendi.

DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ PANELİ

Mimar ve Mühendis Odaları tarafından İstanbul Belediye Meclisi Salonunda Dünya Çevre Günü Paneli düzenlendi. Panel 4-5 Haziran günleri devam etti. Panelde konuşmacılar çevre ve sağlık, çevre teknolojisinde eğitim sorunu, barış-çocuk ve çevre, çevre korunması ve yasalar, sanayi ve çevre, İstanbul'da yeşil alanlar, çevre sorunlarının çözümünde toprak düzenlemesinin rolü, çevre ve yerel yönetimler gibi konular üzerinde durdular.

Öte yandan Marmara Belediyeler Birliği Başkanı Mehmet Ali Büklü de yazılı bir açıklama yaparak çevre sorunlarının halkın yardımı olmadan çözülemeyeceği üzerinde durdu ve çevre sorunlarının yerel, ülkesel ve uluslararası işbirliğini gerektirdiğini belirtti.

ABD Çin'le...

(Baştarafı 3. sayfada)

yı ve gençlere yol açmak istediği için bırakacağını söyledi.

Deng'in Başbakanlık yardımcılığından ayrıldıktan sonra Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi Başkan Yardımcılığı görevini sürdürmesi kararında olduğu belirtildi.

Öte yandan Deng Siaoping Dörtlü Çete'nin yargılanmasının uluslararası basına kapalı olarak yapılacağını, çünkü yargılama sırasında pek çok devlet sırrının ortaya konacağını kaydetti.

Bu arada Deng Siaoping, ABD'nin, Çin'le, Sovyetler Birliği'nin etkisini kırmak için değil ikili yarar temelinde ilişki kurma kararını olumlu karşıladığını bildirdi.

Türk-İş...

(Baştarafı 3. sayfada)

derasyonu Genel Başkanı Halit Mısırlıoğlu, Ulaş-İş Federasyonu Başkanı Emin Kul ve Sağlık-İş Genel Başkanı Mustafa Başoğlu yer alıyorlar.

Toplantıda Türk-İş heyetinin özellikle YSE ve İmar İskan Bakanlığındaki partizanlık, yasadışı uygulamalara değineceği, bazı tabela sendikalara özel haklar tanınması girişimlerinin durdurulmasını ve haksız olarak işten çıkarılanların işe iadesini isteyeceği belirtildi. Ayrıca, Ahmet Karahan'ın çeşitli bakanlıklarla yürütülen sözleşme görüşmelerinde aracılık yapması da isteniyor.

Halen Tek Gıda-İş Sendikası 125, Yol-İş 120, Maden Federasyonu 95, Tarım-İş 54, DYF-İş 45, Türk Harb-İş 33, Petrol-İş 30 Deniz Ulaş-İş 14 bin işçi adına toplusözleşme görüşmelerini sürdürüyorlar. Diğer işkollarındaki sözleşmelerle birlikte Türk-İş'in sözleşmedeki işçi sayısı 700 bini geçiyor.

Maskeli...

(Baştarafı 1. sayfada)

ACIBADEM'DE EV BASKINI

Acıbadem'de kendilerine polis süsü veren iki saldırgan bir evi basarak bir işçi ile bir öğrenciyi yaraladılar. Polis yetkilileri, basılan evde 5-6 öğrencinin kaldığının saptandığını, olay sırasında diğerlerinin camlardan atlayarak kaçtıklarını belirttiler. Yaralanan kişilerin Yüksek Denizcilik Okulu öğrencisi Tamer Demirci ile işçi Emin Çalışır oldukları bildirildi.

Bu arada, bazı gazetelere Dev-Sol adına telefon ettiklerini söyleyen şahıslar "Kuruçeşme'de yedi faşisti cezalandırdık, araştırın" dediler.

İstanbul'da ayrıca üç dershaneye konulan patlayıcı maddeler büyük maddi hasara yolaçtı.

ELBİSTAN'DA MÜDÜRÜN LOJMANI BOMBALANDI

Afşin-Elbistan Linyitleri Müessese Müdürü Ali Özkösen'in Pınarbaşı semtindeki lojmanına atılan patlayıcı madde büyük hasara yolaçtı. Patlamada Müessese Müdürü Ali Özkösen ağır yaralanarak hastaneye kaldırıldı.

Erbakan...

(Baştarafı 1. sayfada)

bir gün Demirel'in makamını da işgal edecekler" dedi. Erbakan kadayıfın altının iyice piştiğini ve AP'nin artık iflas ettiğini belirtti.

Cumhurbaşkanlığı konusunda muhabirimizin sorularını cevaplandıran Erbakan şöyle dedi: "Demirel çocuk gibidir. Birisi höt dese geri basar. Demirel'in bugüne kadar yediği muhtıralara hep vurdumduymazlığı sebep olmuştur. Cumhurbaşkanını seçmek için illa da ordan burdan muhtıra mı yemek lazım?"

Erbakan konuşmasında hükümetin komandoları korumasına geniş yer ayırdı. MSP Genel Başkanı AP azınlık hükümetinin akıl almaz partizanlık yaptığını söyleyerek sözlerini şöyle sürdürdü. "AP hükümetinin bir diğer günahı da İmam Hatip Okullarına ırkçılığı sokmaktır. AP bu konuda vebal altındadır. Müslümanlıkta ırkçılığın yeri yoktur.

"AP azınlık hükümetinin himayesindeki anarşistler Kırşehir, Yozgat gibi birçok ili kurtarılmış bölge haline getirmiştir. Hani Demirel kurtarılmış bölge rezaletine son verecekti? Kendi himayesindeki anarşistler bazı illeri kurtarılmış bölge haline getirdi."

Erbakan, Faik Türün'ün adaylığı ile ilgili bir soruya cevap verirken, Faik Türün'ün milli çözüme inanan kıymetli bir asker olduğunu iddia etti.

Erbakan, MSP'nin hükümete karşı tutumunun ne olacağı sorusunu, "Bunu, yarın düzenleyeceğim bir toplantıda açıklayacağım" cevabını verdi.

Demirel...

(Baştarafı 1. sayfada)

yor. Artık iş o dereceye vardı ki, Maraş katliamının suçunu bile başkalarının üzerine attı. İnsaf! Maraş'ta yüzlerce insanın canına kıyanın MHP olduğunu bilmeyen kaldı mı?

Bırakalım eski örnekleri bir yana. Üç dört gün önce Çorum'da yapılanlar neydi? Mahallelere saldıran, işyerlerini, dükkanları tahrip eden kimdi? Ölen 6 yurttaşımızın sorumlusu kimdi? Demirel'e göre olaylar iki polisin öldürülmesiyle başlamış, ondan sonra da bir mahalle halkı barikatlar kurarak güvenlik kuvvetlerinin çalışmasını önlemiş. Demirel neredeyse, 'polislerin katilleri yakalanacakama, o barikatı kuran mahallenin halkı önlüyor' diyecek.

Biraz yüz, biraz ciddiyet gerek. Eli kanlı, silahlı çeteler "yasımız var" diye ortalığı kasıp kavuracaklar, önlerine gelene saldıracaklar, çeşitli partilerin binalarına zarar verecekler. MHP'li olmadığı için, esnafın işyerlerinin camlarını kıracaklar. Güvenlik kuvvetleri seyredecek. Ondan sonra da hükümet başkanı bütün suçu, canını koruyan mahalle halkının üstüne yıkacak. Kimse canını pazarda bulmadı. Eğer memlekette güvenlik kuvvetleri taraf tutuyorsa, hükümetin başı canileri koruyorsa, halk da kendi canını kendisi koruyacak elbette. Bundan doğal ne olabilir? Ne yapacaktı yani, Maraş'taki gibi satırla doğranmayı mı bekleyecekti.

O barikat kuran mahalle halkı kendini korumuştur. MHP'li saldırganlara karşı canını ve malını korumuştur.

Yaşayanlar Çorum'u anlatıyor. Onları dinlemek gerçeği görmek için yeterli.

Ankara' da Saime Kadın-Nurel Mahallesinde Alevi-Sünni çatışması yaratılmaya çalışılıyor

ANKARA (ÖZEL)

UZUN yıllardır Alevisi-Sünnisiyle bir arada yaşayan Saime Kadın Nurel Mahallesi halkı özellikle son aylarda birbirine kırdırılmaya çalışılıyor.

Mahalleye hemen hemen her gün gelen polis arabasına binen İsmiye Yakut isimli kadın, mahalleyi bir uçtan bir uca dolaşarak solcu olarak bildiği Alevileri ihbar ediyor. Bu kadının evinde komandoların barındığı, saldırıların bu evde tertiplendiği bildirildi.

Mahalle halkının anlattığına göre 2 Haziran akşamı bir otobüs dolusu faşist komando, İsmiye Yakut adlı kadının evine geldi. Mahallede dolaşarak çeşitli kışkırtmalarda bulunan faşistler mahalle halkının soğukkanlı tutumu, uyanıklığı karşısında olay çıkaramadılar.

Ayrıca aynı gün mahalleye gelen güvenlik görevlileri kendilerine haber verilmesine rağmen "uzun karı" lakabıyla tanınan İsmiye Yakut'un evinde arama yapmadılar.

Bu olaylardan bir gün sonra, Mehmet Yakut, Hüseyin Yakut ve anneleri İsmiye Yakut Sıkıyönetime başvurarak bir gün önce evlerinin basıldığını öne sürerek mahalle halkını ihbar ettiler ve altmış yaşında bir ihtiyar ile ilk kez gördüğü bir genç kızın gözaltına alınmasına sebep oldular.

Kendisine "Bunu ilk kez gördüğünü söylüyorsun, niye ihbar ettin" diyenlere, "Bunlar Kızılbaş, bunların çoluğu, çocuğunu temizleteceksin, gözaltına aldıracaksın" dediği bildirildi.

Karakol...

(Baştarafı 1. sayfada)

Bu zulmünden dolayı Üsteğmen Naz'ın çeşitli makamlara şikayet edildiğini, ancak hakkında şimdiye kadar hiç bir işlem yapılmadığını belirten köylüler, "Osman Naz köylere gelenleri, yazı yazanları çok iyi biliyor. Onları yakalayacağı yerde koruyor. Bize zulüm uyguluyor" diyorlar.

Gelişigüzel aramaları ve köy baskınları ile tanınan üsteğmen Osman Naz, kışkırtıcılık yapan ve kargaşa çıkaran MHP ve maceracı grupların elebaşılarını tanıdığı halde yakalamıyor. İlçe halkı tarafından çeşitli kereler şikayet edilen bu kişiler serbestçe dolaşırken, üsteğmen köylere baskın yapıyor, çevresine de "1980'i Dersim 1938'e çevireceğim" diyor. İsminin açıklanmasını istemeyen bir köylü şunları anlatıyor: Köye gelen ve duvarlara yazı yazanların elebaşısını yazılı olarak üsteğmene şikayet ettim, kendisi de 'Ben bunu tanıyorum zaten aranıyor' demesine rağmen yakalamadı. Bir gün yolda yakaladı. İlçeye götürüp anında salıverdi. Biz köyümüzde kışkırtıcılık yapanları istemiyoruz. Bunları adli merciler önünde açıklamaya hazırız."

Bakanlar Kurulu...

(Baştarafı 1. sayfada)

ilkelerine ters düşen, anlaşma hükümlerini ihlal eden bir davranıştır. Olay gayri insanidir ve Müslümanlığa da yakışır bir hareket değildir. Irak makamlarının olay karşısındaki tutumunu kınıyoruz" dedi.

DEMİREL: "BASKIYI KALDIRMAM"

Demirel, bir gazetecinin "Grup toplantısı konuşmanızda Cumhurbaşkanı seçimi konusunda baskılar olduğunu söylemişsiniz. Bunu biraz açıklar mısınız?" şeklindeki bir sorusunu şöyle cevapladı:

"Benim ne dediğim grubun tebliğinde yazılı. Ben baskıdan falan söz etmedim. Zaten bana yakışan laflar da değildir onlar. Benim baskıyı telaffuz ettiğim hiç görülmemiştir daha. Baskıyı kaldırmam."

Başbakan Demirel, "Faiz hadlerinin serbest bırakılmasının bir bankalar savaşına yol açıp açmayacağı" yolundaki soruyu cevaplarken şöyle konuştu:

"Dünya tatbikatı neyse biz de onu yapıyoruz. Para gelmiyor bankalara artık, tasarruflar başka yerlere kayıyor. Bütün hikaye enflasyondadır. Enflasyonun belini kırmadıkça bu piyasa ekonomisini hiç bir şeyle işletemezsiniz. Esasen bankalar kaç faizle çalışıyorlar, çift muameleleri kaldırıyoruz. Çift fiyatları kaldırdığımız gibi, her şeyin fiyatının yüzde 50, yüzde 100 arttığı bir yerde paranın fiyatı yerinde durur mu? Vatandaş parayı götürür mü? Stokçulara götürür işi. Faizlerin enflasyonun şartlarına uymayışı stokçuluğun baş sebeplerinden biri olur. Ve böylece tefecilik teşvik edilmiş olur. Böylece de kaldırılmış olur."

Diyarbakır' da sağlık personelinin yan ödemeleri üç aydır verilmiyor

DİYARBAKIR (ÖZEL)

DİYARBAKIR Tıp Fakültesine bağlı Numune Hastanesi personelinin yan ödemeleri üç aydır ödenmiyor. Demirel hükümetinin "Yan ödemeler artırıldı" yolundaki açıklamasından hemen sonra, Sağlık Bakanlığının telsiz emriyle Numune Hastanesi personeline yan ödemelerin verilmesi durdurulmuştu. Üç aydır yan ödeme alamayan personel mağdur durumda olduklarını belirttiler ve yan ödemelerinin bir an önce verilmesini istediler.

Kıratlıoğlu, EKİ işçilerinin yemeklerden şikayeti haberimiz üzerine bir açıklama yaptı

HABER MERKEZİ

GAZETEMİZİN 30.4.1980 tarihli nüshasında yayınladığımız "Zonguldak maden işçileri, EKİ'de yemeklerin düzeltilmesini istiyor" başlıklı haberimiz üzerine Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Dr. Esat Kıratlıoğlu bir açıklama yaparak "gıda maddelerinin hazırlanması ve pişirilmesinde görevli aşçı ve yardımcılarının yetiştirilmesi için, iş başında periyodik eğitim programlarının uygulandığını ve bu konuda daha etkin bir eğitim uygulamasına geçileceğini" belirtti.

Kıratlıoğlu gazetemize gönderdiği açıklamada "İşçilerin dengeli ve yeterli beslenmelerini temin bakımından, bilimsel beslenme bulgularından yararlanıldığını, yıllık ve aylık yemek programlarının hazırlanmasına titizlik gösterildiğini" de belirtti.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, ayrıca, alımların ihale yoluyla ve muayene komisyonunca muayene sonucu yapıldığını ve gıda maddelerinin işyeri temsilcileri ile sağlık elemanları tarafından kontrol edilip, olumsuz durumlarda derhal tedbir alındığını açıkladı.

Kipriyanu, BM' nin yeni girişimleri konusunda Rum siyasi liderlerle görüştü

ERDOĞAN ÖZBALIKÇI

KIBRIS Rum yönetimi lideri Spirus Kipriyanu Kıbrıs'daki son durum ve özellikle Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin yeni girişimleriyle Perez de Cuellard'ın Kıbrıs'a gelişi konularını görüşmek üzere Rum siyasi parti liderleriyle çarşamba günü ayrı ayrı görüştü.

Bu arada Rum Dışişleri Bakanı Rolandis de çarşamba günü BM'in Kıbrıs'daki özel temsilcisi Good-bees ile bir görüşme yaptı.

Öte yandan BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim'ın Özel Siyasi İşler yardımcısı Perez de Cuellard çarşamba günü Kurt Waldheim'la, Kıbrıs sorunuyla ilgili son bir görüşme yaparak Kıbrıs'a geldi.

Karmel, askere gelmeyenleri cezalandıracakmış

İSLAMABAD

AFGANİSTAN'daki Sovyet yanlısı Babrak Karmal hükümeti, asker kaçakları ve ayaklanmalar nedeniyle zayıflayan orduyu güçlendirmek için yeni bir askere alma hareketi başlattı.

Bir Batılı diplomat, "Aralıktaki Sovyet müdahalesinden sonra Afgan ordusu erimeye başlamıştır. Orduda bugün 40 binden az asker olduğunu sanıyorum" dedi.

Kabil Radyosunda yayınlanan bir bildiride, "Askere çağrılan kişilerin bu kutsal emre uymamaları halinde şiddetle cezalandırılacakları" söylendi.

Ordudan kaçmalar üzerine askerlik yaşı 16'ya indirilmişti. Orduda normal süresini dolduranlar için de tezkere verilmiyor.

Deri işkolunda anlaşma sağlandı

■ 100 işyeri için imzalanan sözleşme ile yevmiyelere 400 lira zam yapıldı.

İSTANBUL(ÖZEL)

TÜRK—İş'e bağlı Türkiye Deri İş Sendikası ile Türkiye Deri Sanayii İşverenleri Sendikası arasında Kazlıçeşme'de kurulu 100 işyeri için 3000 işçiyi kapsayan toplusözleşme görüşmeleri anlaşma ile sonuçlandı. İmzalanan sözleşme ile, işçilerin yevmiyelerine birinci ve ikinci yıllar için brüt 400'er lira zam ve yılda 4 maaş tutarında ikramiye sağlandı. Sözleşme ile ayrıca, kıdem tazminatları 35 güne yükseltilirken, yan ödeme ve sosyal yardımlarda da artış kaydedildi.

Bilindiği gibi Deri-İş Sendikası ile Deri İşverenleri Sendikası arasında yürütülen sözleşmelerin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine 14 Mayısta sendika grev, işveren tarafı da lokavt kararı almıştı. Sendikanın grev kararını uygulama safhasına geldiği günlerde, işveren tarafının yeniden görüşme isteğinde bulunması üzerine yapılan görüşmede anlaşma sağlandı.

Deri-İş yöneticileri, yaptıkları açıklamada sözleşmenin imzalanmadan önce bütün işçilerin onayına sunulduğunu ve üyelerin yüzde doksanının desteği ile imzalandığını belirttiler.

Adana...

(Baştarafı 1. sayfada)

rim.

"Sıkıyönetim Komutanı emriyle

"Sıkıyönetim Adli Müşavir Yrd."

Gazetemizin 27 Mayıs tarihli sayısında yer alan "Gaziantep'te işkence gören yurttaşlar anlatıyor" yazı dizisinde, TİKP Gaziantep Merkez İlçe Başkanı Salman Aybek'in "Soruşturma Bürosu" adı verilen yerde gözaltında bulunduğu sırada şahit olduğu işkence olaylarını anlatan açıklamalarına yer vermiştik. Aybek sorgulama sırasında bazı sanıklara elektrik işkencesi yapıldığını anlatmıştı.

İlkokullararası Müzik Yarışmasında Selimiye İlkokulu birinci oldu

İSTANBUL (ÖZEL)

KADIKÖY Halk Eğitim Derneği tarafından düzenlenen Anadolu Yakası İlkokullararası Müzik Yarışmasında Selimiye İlkokulu Müzik Grubu birinci oldu.

İlkokullararası Müzik Yarışmasında, Eczacıbaşı İlkokulu ikincilik, Muhsin Adil Binal İlkokulu da üçüncülük aldılar.

MHP' nin saldırılarını yöneten İslahiye Ortaokul Müdürünün görevden alınması istendi

■ İslahiye Ortaokuluna atanan Halil Özkan, saldırıları planladığı gibi kendisi de bu saldırılara katılıyor ve okulda "Ülkücüye Notlar" kitabını öğrencilere zorla satıyor.

İSLAHİYE (ÖZEL)

AP İslahiye İlçe Yöneticisi Mehmet Özkan'ın isteği ile İslahiye Ortaokulu Müdürlüğüne getirilen Halil Özkan ilk iş olarak " Herkes kendi kadrosu ile çalışır" diyerek okul idaresini baskı ile istifaya zorladı. MHP'lileri yönetime getirdi.

Halil Özkan'ın Müdür olması ile birlikte okulda komando saldırıları arttı. Bu saldırılara bizzat katılan Özkan, makam odasını dışardan gelen komandolara toplantı ve plan hazırlama yeri olarak tahsis ediyor. "Ülkücüye Notlar" isimli faşist kitabı öğrencilere zorla satıyor.

Yeni atanan müdürün desteği ile komandolar öğretmen ve öğrenciler üzerinde yoğun bir terör estiriyor. Son bir hafta içinde bu saldırılar sonucunda biri bayan olmak üzere birçok öğretmen ve öğrenci yaralandı. Okulun cam, pencere ve kapıları kırıldı.

Bu saldırılar ilçe halkını hayli tedirgin ediyor. Öğrenci velileri, Belediye Başkanı ve CHP İlçe Başkanı, Kaymakama başvurarak önlem alınmasını istediler. Komandolarla birlikte saldırılarda yer alan Halis Özkan'ın derhal görevinden alınması, "İlçede huzur ve güvenin sağlanması için gerekli hale gelmiştir" deniliyor.

AP hükümetinin işbaşına gelmesi ile birlikte İslahiye'de de çeşitli kamu kuruluşlarında çalışan 50'ye yakın memur sürüldü. Üst düzeydeki yöneticiler değiştirilerek MHP'liler bu görevlere getirildi.

Bu sürgün ve atamalar halkın büyük ölçüde tepkisine yol açtı.

Milli Eğitimde şu değişiklikler yapıldı:

1- İlköğretim Müdürü Kemal Karlı görevinden alınarak öğretmenliğe indirildi. Yerine MHP'li Mehmet Yıldırım getirildi.

2- Halk Eğitim Müdürü M. Emin Erek görevinden alınarak depo öğretmenliğine getirilirken yerine MHP'li Şaban Dağ atandı.

3- İslahiye Ortaokulu Müdürü Ali Güldoğan Yozgat'a öğretmen olarak sürülürken, yerine MHP'nin militanlarından Halil Özkan getirildi.

4- Fevzipaşa Lisesi Müdürü Aziz Yolcu görevinden alınarak öğretmenliğe indirilirken yerine MHP'li militan Hüseyin Özdemir getirildi.

5- Aydınoğlu Ortaokulu Müdürü Rıfat Tongay görevinden alındı.

Bu müdürlerin yanında Töb-Der üyesi 15 öğretmen Yozgat, Tokat gibi MHP'nin yoğun olduğu yerlere sürüldü.

Bu sürgünlerin arasında İslahiye Orman Bölge Şefi, PTT Müdürü, Hükümet Tabibi bulunuyor. Ayrıca Çukobirlik ve Güneydoğu fabrikalarından tazminatsız olarak birçok işçi de atıldı.

Çaycuma Seka' da sendika yönetimine muhalefet yükseliyor

ZONGULDAK (ÖZEL)

ÇAYCUMA Kağıt Fabrikasında yetkili bulunan Türk-İş'e bağlı Selüloz-İş Sendikasında TKP'li yönetime karşı muhalefet güçleniyor. Mevcut yönetimin Afganistan'ın Rusya tarafından işgalini destekleyen ve sendikayı işçilerin dışındaki kişilere yuva yapan tutumuna karşı gelişen muhalefet AP ve CHP'nin birliğinin gerçekleştirilmesini esas alıyor.

Muhalefet liderliğini Ş. Orhan Türkçelik yürütüyor.

15 Haziranda yapılacak sendika kongresi için TKP'lilerin de güç yığacakları öğrenildi. Sendika seçimlerini baskıyla kazanmayı esas alan TKP yanlıları kongre günü için de bir miting düzenlediler. TKP'liler böylece Çaycuma'ya yığacakları güçleriyle kongre üzerinde bir baskı oluşturmayı umuyorlar.

Mimarlar Odası metroya karşı raylı sistemi savunuyor

ANKARA (ÖZEL)

MİMARLAR Odası, metroya hem maliyetinin çok yüksek olması, hem de ulaşım sorununu çözmemesi nedeni ile karşı çıkarak hafif raylı sistemi savundu.

Oda Genel Sekreteri Tevfik Gürsu konuyla ilgili açıklamasında, şu görüşlere yer verdi: "Önerilen şekliyle metro projesi, yüksek standartları, seçilen güzergahı ve yüksek maliyeti nedeniyle kent merkezinde yaşayan yüksek gelirli gruplara ulaşmakta, Ulus ve Kızılay arasında, yer altında bir demiryolu bağlantısı olmaktan öteye gidememektedir."

Gürsu, metronun bir seçim sloganı ve politik amaçlı bir yatırım olduğunu da sözlerine ekledi.

Filistinli...

(Baştarafı 3. sayfada)

savunma hattının tamamlanmasını beklediğini söyledi.

Öte yandan İsrail hücumbotları önceki gece Güney Lübnan'daki Sayda limanı ve çevresini denizden bombaladı.

Filistin kuvvetleri İsrail saldırısına karşılık verdi. Olayda bir kişi öldü, iki kişi de yaralandı.

Demirel'in...

(Baştarafı 1. sayfada)

tün müesseselerin yeniden düzenlenmesini gerektirir. Halbuki yararları ve zararları tartışılacak böyle bir sistem teklifi ortada yoktur."

Açıklamada, Anayasamıza göre Cumhurbaşkanının bugüne dek üç kez seçildiğine ve başarılı bir sonuç elde edildiğine işaret edilerek, Anayasanın aynı zamanda Cumhurbaşkanının tarafsızlığını sağladığı belirtiliyor.

Cumhurbaşkanının seçilir seçilmez partisi ile ilişkisinin kesilmesi, görev süresi 7 yıl doldukdan sonra, partisine değil, Cumhuriyet Senatosuna dönmesi tarafsızlığın teminatı olarak nitelendiriliyor.

Ayrıca nisbi sistem gereği, bir partinin Cumhurbaşkanını seçmek için gerekli parlamenter yapısı olamayabileceği, bu nedenle "Bir Cumhurbaşkanı adayının seçilmek için öteki partilerden de oy alması gerekecektir. Bu durum onun tarafsızlığını güçlendirir. Çünkü Cumhurbaşkanı adayı çeşitli partilerden oy almak durumunda olduğu için daha işin başında her partiyi tarafsızlığına inandırmak zorunda kalacaktır" deniyor.

Gerekçede, gerek seçilen Cumhurbaşkanının partisi ile bir ilişkisi kalmaması ve gerekse çeşitli partilerden oy alma şartının makamı tarafsızlaştırdığı belirtiliyor:

GENEL OY CUMHURBAŞKANININ HAKEM MEVKİİNİ ZEDELER

Anayasa Komisyonunun, Demirel'in önerisini reddeden gerekçelerinden biri de, Cumhurbaşkanının genel oyla seçilmesi halinde, makamın partilerüstü hakem mevki olmaktan çıkacağı tespiti. Açıklamada, genel oyla yapılacak bir seçimde partili adaylar ve mensup oldukları siyasi partilerin yurt çapında siyasi bir mücadeleye girecekleri ve bir birlerini acımasızca eleştirecekleri belirtiliyor ve şöyle devam ediliyor:

"Ayrıca çeşitli partiler aday çıkaracaklarına göre bunlardan birisi muhtemelen yüzde 25-30 gibi bir oranla Cumhurbaşkanı seçilebilecektir. Halbuki şimdiki halde, milletin yüzde 50'sinden fazlasını temsil edenlerin oyuyla Cumhurbaşkanı seçilmektedir. Bu durum Cumhurbaşkanının bütün milletin Cumhurbaşkanı olduğu fikrini daha iyi gerçekleştirmektedir."

CUMHURBAŞKANI VAATLERİNİ YERİNE GETİREBİLECEK Mİ?

Ret kararının bir diğer gerekçesi de Cumhurbaşkanının yetki ve görevleriyle ilgili. Açıklamada, Cumhurbaşkanı adaylarının çeşitli konularda vaatlerde bulunacağı, millete programlar sunacağı ancak bunları uygulamada yetki sınırı ile karşılaşacağı belirtiliyor. Anayasanın diğer maddeleriyle, bu yetkinin "Bakanlar Kuruluna verildiğine dikkat çekilerek "Cumhurbaşkanı adayları seçimlerde ya susan ya da vaatlerini yerine getirmeyen bir şahsiyet durumuna düşecektir" deniyor.

Gümrük ve Tekel Bakanlığında odacılara baskı yapılıyor

ANKARA (ÖZEL)

GÜMRÜK ve Tekel Bakanlığında çalışan odacılara baskı yapıldığı bildirildi. Bakanlık Daire Müdürü Nazmi Çelik baş'ın odacıları toplayarak, "Arka binada çalışanlarla hiç konuşmayacaksınız. Onlar beynelminel komünistlerdir. Görüşeni görürsem gerekeni yaparım" dediği öğrenildi.

görcek

İSMET ZEKİ EYUBOĞLU

Hölderlin

Çok severim Hölderlin'i, önce ''Empedokles'' adlı yapıtını okumuş, etkilenmiş, Türkçeye çevirmiştim. Öyle kaldı elimde, basılmadı. Daha sonra bütün şiirlerini okumaya koyuldum. Alman ozanları içinde en çok sevdiğim Hölderlin'dir. Alman şiirinin özüdür bence. Yeni bir tad, yeni bir hava getirmiştir Alman şiirine. Yaşamın bütün acılarını, sıkıntılarını özünde duymuş, yaşamış, gerçeği olayların içinde görmüş, kavramıştır. Bir eli ilkçağda, bir eli yaşadığı çağda, 19. yüzyıl Avrupasının olaylarındadır. Onun Empedokles'i sevmesi, seçmesi gelişigüzel değildir. Nitekim ''Issus Savaşı''nda Büyük İskender'in ordusuna karşı söylediklerini dile getiren şiiri de öyledir, ilkçağa duyduğu ilginin, ilkçağ uygarlığının özlemi, etkisi yüzündendir.

Acıların, mutsuzlukların ozanıdır Hölderlin bir bakıma. Onun anlayışına göre insan ''acı çeken varlık''tır diyesim geliyor. Bunu söylerken de onun ''İnsan Yaşamı'' adlı uzun şiirini düşünüyorum.

Insanlar, insanlar nedir sizce yaşam,
Sizce evren, gözyaşlarıyla dopdolu evren,
Mutluluk sağlar mı bu tiyatro
Acı çekmeden boyuna?

Bir karamsarlığı dile getiren bu dizelerin arkasında 19. yüzyıl Avrupasının acı dolu yaşamı, ayaklanmaları, savaşları vardır. Ozanın karamsarlığı yaşamından, içinde bulunduğu ortamdan kaynaklanıyor. Nitekim bu karamsarlığı onun çağdaşı Kirkegaard'da, çok sonra Kafka'da görmekteyiz.

Hölderlin'in şiiri kişinin özune, içevrenine, varlığının görünmeyen yönlerine dönük, görünmeyeni göstermek isteyen bir niteliktedir. İlk okuyuşta anlaşılmaz pek, okudukça sarar insanı. Bunu Tutku, Tinin Ölümsüzlüğü, Acı gibi ilk dönem şiirlerinden anlamak kolaydır. Yaşadığı çağın geleneğine uyarak ilkçağ Yunan uygarlığına duyduğu ilginin onu derin bir yaşama tutkusuna, insan sorunlarına ittiğini söyleyebiliriz. Onda büyük bir ilkçağ özlemi vardır dedik, bu özlem felsefeden geliyor. Nietzsche'de görüldüğü gibi dilbilimden değil. Şiiri, belli bir anlamda, ilkçağa bağladığını, dokusunu düşünce ürünlerinin oluşturduğunu anlıyoruz. İnsan bir sorunlar varlığı olarak girer şiire.

Bir simgeyiz biz, anlamsız
Acısız, bir de dilimiz var üstelik
Yitirilmiş el yurdunda.

Aşağı yukarı bütün uygar insanların anlaşabileceği bir konudur bu. Tükenmeyen bir acı, bir anlam bulanıklığı vardır insanda bir türlü kendini bulamayan, açıklığa kavuşamayan bir varlıktır insan onun şiirinde. İyilik bir tanrısal özdür, niteliktir ona göre. Bu öz de Tanrı'dan kaynaklanır, insanın kavrayış gücünü aşar. Bundan dolayı:

Baştanbaşa iyiliktir Tanrı
Kimse kavrayamaz onu.

Bu da onun yaşadığı inanç ortamından geliyor. Hıristiyan düşüncesine, felsefesine göre uzun kavrayış gücünü aşan Tanrı salt iyiliktir, güzelliktir, yüceliktir. Peki nereden geliyor bu kan dökmeler, bu kötülükler, bu yaşamın tadını kaçıran olaylar, girişimler? Bunun karşılığını gene Hölderlin'in şiirinde bulabiliriz. İnsanda çöreklenen aşırı tutkular, doymak bilmez istekler yaşamın canına okur, karamsarlığa götürür.

Çılgın alçaklığın yakınındadır. İşte bütün sorun burada düğümleniyor. Kişi ustan, us ilkelerinden uzaklaştıkça alçaklığa, kötülüğe, yüzsüzlüğe yaklaşır.

Hölderlin'in derin bir sevgiyle bağlandığı ilkçağ uygarlığının, onun yaşadığı dönemde ''Yunan uygarlığı'' denen yaratmalar bütününün kaynağı Anadolu'dur. Oysa biz bu toprağın insanları olarak, Anadolu'nun değerini bilmiyor, tadını, tuzunu alamıyoruz. Kendi toprağımızı bile başkalarından, bize yabancı olanlardan öğreniyoruz. Batı şiirinin çiçeklenmesinde, yayılmasında ilkçağ uygarlığının etkisi, katkısı büyüktür. Bunu anlamak için Hölderlin'in şiirlerinde geçen başlıkları, adları öğrenmek yeter. Hölderlin bir Alman ozanı olarak bakar Anadolu'ya, Homeros'un yurduna. O ülkeyi nitelerken çiçekli, mutlu, yüce, sevimli, güzelliklerle, boyuna yeşil kalan ağaçlarla donanmış bir evren getirir gözlerinin önüne. Öylesine sever Homeros'un doğup büyüdüğü yerleri, daha sonra yerleştiği Yunan ülkesini. Oysa biz bunun büsbütün karşıtı, tersi bir özleme kapılmışız. Anadolu'yu kendimize yabancı saymışız, Asya diye tutturmuşuz yüzyıllar boyunca. Hölderlin gibi sevmeyi, saymayı bilememişiz kendi ülkemizi. Ona bu ülkeyi sevdiren şiirin bile tadına varamamışız daha.

Cahit Irgat'ı ölümünün 9. yıldönümünde anıyoruz

«IRGATLARIN IRGATI»

Doğan Kemancı

Cahit Irgat, Cumhuriyetin kırklı yıllarından başlayarak, Milli Şef faşizmine karşı özgürlük için, şiirleriyle mücadele sürdüren ozanlarımızdan biri. Şiirinin kendine özgü üslubu, genellikle kısa oluşu onu dönemindeki ozanlardan ayıran bir biçim farkıdır. Özde ise gerçekçilik onun şiirinin temel özelliğidir.

1916 yılında Lüleburgaz'da doğan Cahit Irgat'ın şiirleri 1935 yılından başlayarak çeşitli dergilerde Cahit Saffet imzasıyla yayımlanır. Bu yıllar onun, ileride kendi yatağında akmak için geçtiği zorunlu yollardır. Ozanlığının ilk on yılında, bireyle ilgili duyguların ağır bastığı, kendine dönük, toplumsal olayları uzaktan izleyen şiirler yazar.

İlk şiir kitabı ''Bu Şehrin Çocukları''nı 1945 yılında çıkarır. ''Dost askerler, sıvacılar, garsonlar/ Omuz omuza bu hıncahınç insanlar''la yürümeye başlar. ''El tetikte/ Göz gedikte/ Senin için/ Benim için/ Ve yarın için''dir bu yürüyüş. ''Darağacını son uykuya salıncak yapan/Mağrur gözlü mahkumların'', ''Köprü altı, asfalt üstü çocuklarının'' geleceğe umutla bakan bir ozanı vardır artık.

Bu geçiş ya da toplumcu gerçekçiliğe emekleyen özgün nitelikli şiir 1947'de basılan ''Rüzgârlarım Konuşuyor''la delikanlıdır artık. Kitabın başında Irgat ''Bu şiirler, istila görmüş şehirlere ve İkinci Dünya Harbi'nin sefaletlerine dairdir'' der.

''Rüzgârlarım Konuşuyor''un yayımlanmasıyla, o 1947'nin savcıları da harekete geçer: Irgat tutuklanır, şiirler kovuşturmaya uğrar. Mahkemede hangi şiirinin suçlu olduğunu sorar; ''Anne girmem ben bu oyuncakçı dükkanına/ Orda toplar, tayyareler, tanklar var'' diye başlayan kitabın onüçüncü parçasını gösterirler. ''Ezilmiş insanların/ Acı çeken, sancı çeken çocuğu/ Irgatların ırgadı'' mahkum edilir.

1952'de üçüncü şiir kitabı ''Ortalık'' yayımlanır. ''Mapuslar''ın, ''Açan Gülün'', ''Sokak Çocukları''nın özgürlük tutkunu Irgat'ı konuşmaktadır artık.

Ozanlığının yanı sıra çeşitli tiyatrolarda aktörlüğünü de sürdürür. Ayrıca birçok filmde rol alır.

1971 yılında erken ölümünden önce bir arkadaşına yazdığı mektupta yaşam öyküsünü anlatırken kısaca çektiği zorluklardan da söz eder: ''...çok işsiz kaldım süründüm. (...) Her kitabımdan sonra savcılıklar (...) mahkemeler, tevkifler...'' der.

Şiirlerinde de sezilen bu olgu, onu dünyadan umut kesmeye değil, aksine umutla ''En dar en karanlık sokaklar/ Çok yakında birgün/ Çok yakında bir gün/ Bayramlaşıp ışıyacaklar/ Hürriyet giyecek aydınlık ayaklar.'' demeye götürmüştür.

İlginç ki, döneminin bütün zorluklarından payını alan Cahit Irgat'ın, Soyadı Kanunu çıkmadan önceki adı Cahit MUTLU'dur.

SEVMEK

Bin belayı yardım vardım ellime
Bunca aşkın zirvesindeyim,
Yaşadım, dostluklar lime
Mayalı küs insanın dibindeyim.

Ve ayırmak karaları akları
Olmak itilmiş tabandan yana,
Sevmek en. katıyı, en sivriyi uğruna
Ve akmak ve okşamak yalınayakları.

Ağzımda senin tadın
Ekşili, tuzlu, buruk,
İnmiş tarlalara bunca ırgadın
Bir masala bürünmüş gözlerinde yorgunluk:

En geniş sarıyı kesmiş en yeşil
Kırmış belini en yükseğin en derin
Ve kendini sarılara, yeşile koşul
Kapa, açık kalmasın ellerin.

Dağ dağa kavuşur, insan toprağa
At sırtında kırbaç, insan sırtında ağa
Ve ayırmak karaları akları
Ve sevmek ve okşamak yalınayakları.

(''Irgatın Türküsü'' kitabından)

İNSAN GİBİ

Çok yakında bir gün
Çok yakında bir gün
Ağır uykulardan uyanacaklar
Zor kapıları açacaklar
Yere sağlam basacaklar.

Sevgiden sırılsıklam
Yangınlanacak aşklar
Çok yakında bir gün
Çok yakında bir gün
İnsanlar insan gibi yaşayacaklar.

En dar en karanlık sokaklar
Çok yakında bir gün
Çok yakında bir gün
Bayramlaşıp ışıyacaklar
Hürriyet giyecek aydınlık ayaklar.

CAHİT IRGAT (1916-5.6.1971)

AĞAÇ

AĞACIM, dört kol çengi kıyamet
Her dalımda bir memleket
Uzar kollarım uzar
Taşımda toprağımda bereket
Köklerimden başlar hürriyet
Bana çarptıkça anlar
Yağmur yağmur olduğunu
Rüzgâr, rüzgâr.

Taşımda toprağımda kıyamet
Köklerimden başlar hürriyet.

(''Ortalık'' adlı kitabından)

Anne girmem bu oyuncakçı dükkanına (*)
Orda toplar, tayyareler, tanklar var.

Seviyorum söğüt dalı atımı
Tekme atmaz, ısırmaz

Ben yaşamak istiyorum
Ağaç gibi sessiz, rahat,
Karınca kararınca değil,
Serpile serpile boylu boyumca.

Anne girmem bu oyuncakçı dükkanına
Orda toplar, tayyareler, tanklar var.

(*) İkinci Dünya Savaşında Yahudi çocuklarına savaş oyuncaklarıyla oynamaları yasaklanmıştı Almanya'da.

(''Rüzgârlarım Konuşuyor''kitabından 2. bölüm/XIII. şiir)

Selâm alın teri ekmek yiyen herkese
Selâm, bu günü hazırlayan ölüye
Selâm saçlarından asılan
Tabanından çivilenen diriye.
Selâm seksen ayak merdivenli
Kara yüzlü binanın
Üst katından atılan
Berrak gözlü
Param parça cesede.

(''Rüzgârlarım Konuşuyor''kitabından 2. bölüm/IV. şiir)

(1947'de polisin işkence edip pencereden attığı Hasan Basri için yazdığı şiir)

''Çoban Ressam'' çalışmalarını çocuklarla birlikte sürdürüyor, onlara resim yapmalarında yardımcı oluyor.

«Çoban Ressam» 15. sergisini Antalya'da açtı

''Çoban Ressam'' olarak tanınan Gürsel Tunalı 15. kişisel sergisini dün Antalya'da açtı.

30 eserden oluşan sergide Bursa'yı yöre köylerini anlatan tablolar yer alıyor.

Antalya Devlet Güzel Sanatlar Galerisinde 19 Hazirana dek sergilenecek tablolarla ilgili olarak gazetemize bir açıklama yapan ''Çoban Ressam'' şöyle konuştu:

''Sergim sırasında Antalyalı sanatseverlere solo program olarak kaval, melodika, mızıka, flüt çalacağım.''

Çocuklara olan sevgisinden de söz eden ressam Tunalı, ''Eline defteri, kalemi alan resim çizmeye başlar. Çocuklar benim dünyam, onlarsız yapamam. Onları istismar edecek yerde onlara sevgiyi, insancıl olmayı öğretseler çok daha iyi olur'' dedi.

günün sanat olayları

GÖSTERİ

● İSTANBUL, Sinematek'de, bugün 1? 30'da Atıf Yılmaz'ın ADAK adlı filmi sunuluyor. Başrollerde Tarık Akan ve Necla Nazır var.

● İSTANBUL Avusturya Kültür Ofisinde, 17.30'da, Meilhac'ın ''Sefaret Ataşesi'' adlı güldürüsünden hareketle Victor Leon ve Leo Stein tarafından yazılan ve Franz Lehar tarafından bestelenen 3 perdelik ''Şen Dul'' operetinin TV filmi sunulacak. (Renkli, 120 dakika).

SERGİ

● ANKARA Sanat Sevenler Derneğinde, bugünden itibaren üç gün sürecek olan bir elişi, kilim, vb. eşya sergisi düzenleniyor. Aydınlık gazetesi çalışanları tarafından düzenlenen sergideki eşyaların satış geliri gazetemize bağış olarak kalacak.

''Adak''tan bir görüntü

Kafkas Kültür Derneği, pazar akşamı bir folklor gösterisi düzenliyor

Çalışmalarını 1952'den beri sürdürmekte olan Kafkas Kültür Derneği, 8 Haziran Pazar günü saat 19.00-22.00 arasında Harbiye Muhsin Ertuğrul Tiyatrosunda bir gece düzenledi.

Dernek yöneticileri gecenin amacının, üyelerin biraraya gelip görüşmeleri, tanışmaları ve yetiştirilen folklor ekibinin gösterilerinin değerlendirilmesi olarak belirliyorlar.

Merkezi Istanbul Bağlarbaşı'nda bulunan Kafkas Kültür Derneğinin folklor ekibi daha önce nisan ayında İstanbul Spor ve Sergi Sarayında, İTÜ Spor Kulübü tarafından düzenlenen Halk Oyunları Şenliğine de katılmıştı.

Ekibin 21 Haziran Cumartesi akşamı Bursa Spor ve Sergi Sarayında, Bursa Kafkas Halk Kültür Derneği ile birlikte bir başka gösteri daha yapacağı öğrenildi.

Karikatürist Tufan Arkayın İtalya'da ödül kazandı

Karikatürcüler Derneğinin İzmir Bürosu Temsilcisi Tufan Arkayın İtalya'da ödül aldı.

Arkayın'ın yapıtı, Vercelli Uluslararası Karikatür Yarışmasında Seçici Kurul'un ''Özel ödül''üyle değerlendirildi.

Öte yandan Karikatürcüler Derneği, 10. kuruluş yılı programı dolayısıyla gerçekleştirilen ''Mizah ve Evren'' konulu sergiyi eylül ayında Almanya'da açacağını duyurdu. Bu sergiyle ilgili işlerin Arkayın'ın da temsilci olduğu derneğin İzmir Bürosu tarafından yürütüldüğü bildirildi.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

21.20

TV'de Türk Sineması

Saçmasapan bir film daha

Pisi Pisi

Yönetmen: Zeki Ökten
Oyuncular: Müjde Ar

Yeşilçam filmlerinde belirli rollere belirli artistler vardır. Fabrikatör rolü gibi. Filmlerdeki hayvanlara gelince. Bugüne kadarki filmlerde ekrana yalnızca kuşlar gelmişti. Hatırlayacaksınız, Mahmure abla gibi isimler takılan kuşlar aşık olan genç kız ya da delikanlının dert ortağı rolünü oynarlar. (Her filmde aynı kuşun oynayıp oynamadığını incelemiş olmadığımızı itiraf edelim.)

Bu gece ise değişik bir film izleyeceğiz. Filmin isminden de anlaşılacağı üzere ''Pisi Pisi'' de kediler oynuyor. Film hem komedi, hem dram, hem trajedi türünde. Daha doğrusu hiç bir türde değil.

Kadın ve reklam

Mehmet Yeşil

Günümüz dünyasının en büyük kitle iletişim araçlarından biri olan radyo ve televizyon, kadınlarımızın eğitimi konusuna gereği gibi eğilmemiş ve kadınlarla ilgili programlarla konuya gerçekçi bir açıdan yaklaşmamıştır.

Ezilen, horlanan ikinci sınıf bir vatandaş görülen kadınlarımızın eğitimi bugüne kadar denilebilir ki televizyonda birkaç programın dışında ciddi bir şekilde ele alınmamıştır. Bu programların işlevlerini yerine getirip getirmedikleri ayrı bir konu, üstelik her akşam kadınlarımız TV ekranlarında reklam aracılığı ile küçük düşürülmektedir.

Reklam sanayisinin büyük ölçüde özel girişimcilik çerçevesinde oluşmuş olan bir ticari etkinlik konusudur. Bu nedenle reklam ve tüketim sanayisi ile tüketici olarak kadın arasında yakın bir ilişki vardır.

Bugün televizyon ekranlarındaki reklamlarda kadın bir cinsel nesne olarak sunulmaktadır.

Reklam, bir yandan kadını ve malı cazipleştiren unsur olarak sunarken bir yandan da kadını tüketime yönelik etkiliyen bir araç haline dönüştürmektedir. Sanıyorum çağımızda ''yabancılaşmanın'' bundan daha güzel, vurucu bir ikinci örneğine rastlamak zordur.

Televizyonda kadınları küçük düşürücü reklam programlarının kaldırılması için çeşitli tepkiler oldu. Gel gör ki, yöneticiler henüz konuya ilişkin olumlu tek bir adım atmış değiller.

Reklamlardan bir örnek verelim, sinema oyuncusu Müjde Ar'ın bir reklamı var, ''Fuar geliyor engin sularda'' diye. Bu reklamda fuar değil Müjde Ar gelmektedir.

Bir jilet reklamı var: ''Erkek merttir'', ''erkek şöyle traş olur'' ''erkek şöyledir'', ''böyledir''. Bu jilet öyle bir jilettir ki esmer, sarışın kumral kadınlar getirmektedir.

Bir başka jilet reklamında, ''Gibbs''le traş olan bir erkek kızı alıp gitmektedir. Jilet reklamlarının rekabet unsuru nedense hep ''kadın'' üzerinedir.

Ya deodorant reklamına ne dersiniz? Gerçi deodorant erkekler için pazarlanmamıştır, ama gelin görün ki buradaki kadın elini kolunu kaldırıp fotoğrafçıya göre ''güzel poz verdiği'' halde deodorant kullanmadığı için beğenilmemektedir. Deodorant kullanması hatırlatılan kadın fotoğrafçının kendisini götürmesini sağlar. Ardından da uyarıda bulunulur: ''Birinin size hatırlatmasını beklemeyin''.

Bir başka reklamda ayakkabı satılması için, yapılan bütün şirinlikler içerisinde bir de evlere şenlik bir kadın kahkahası yükseliyor.

Jilet reklamında boş koltuğu görüp de Cumhurbaşkanının seçilmemesinin ima edildiğine kadar düşünebilen ve bu kadar dikkatli (!) denetleyen yetkililer cevap verebilirler mi?

MEHMET SEYDA/Roman

ÜŞÜTÜKLER 67

Yatak tarzanlığı, laf pehlivanlığı

— Bizim Han sana oyun oynamış Pehlivan! dediler. Yasak Han, komşu kabilenin şeyhi ile üç hurma ağacı ve sekiz Arap atına bahse tutuşmuş, akla düşe gelmedik bir martavalla ben bu Pehlivan'ı ayağıma getiririm, demişti. Dediğini biz de duymuştuk. Görülüyor ki, bahsi kazanmıştır.

Sorumlu Pehlivan, ayıbının böyle yüzüne vurulmasına gelemedi. Yüzünde bir damla kan kalmadı. Hemen orada *''Bismillah!''* deyip, ceketinin kollarını sıvayıp, çakı bıçağı ile eşekleri katleyledi. Sonra geri dönüp, ellerini yıkayıp, Leydi Gönülalma'yı yedeğine alıp, Kazablanka'ya doğru yola çıktı.

Yasak Han bunları ülkeye getirirken yolladığı kervanı bir kez esirgediğinden, kumlarda ilerlemekte pek çok zahmet ve eziyet çektiler. Ağızları burunları taşa kuma gelerek düştüler kalktılar. Kazablanka'ya ulaştıklarında yeni bir dertle karşılaştılar. Yasak Han, sekiz kanatlı, çift kapılı eşek arısını daha önce üzerine ilaç sıktırarak öldürttükten başka, tüm uçak seferlerini de yasaklamıştı. Koca Atlantiği kıyıda sıralanan ceviz kabuklarından birine binerek geçmek bayağı çılgınlıktı. Bunu göze alamadılar. Neyse, *''rica minnet''* sonunda tek kanatlı bir uçak bulabildiler. Muratlarına erdiler.

Leydi Gönülalma, uçağın koltuğuna yerleşeceği sırada, *''Ay aman! Yokmu bana acıyan?''* diyerek ayağa fırlamış, Hırtoğlan da ne olduğunu sormak üzere yerine geçtiğinde, elinde olmaksızın *''Vış..''* deyip yüzünü ekşitmiş, muhibbesinin başına gelenleri anca o zaman kavrayabilmişti.

Onun için, birbirlerinin yüzlerine anlayışlı anlayışlı bakmakla yetindiler. *''Hadi anlat. Ben anlatmam, sen anlat!''* falan demediler.

Sustular. Camdan dışarlara baktılar.

Yalnız, uzaklardan Amerika anakarası göründüğünde, Sorumlu Pehlivan içini çekip:

— Onu bilir, onu söylerim hep, Bizim oralardaki gangsterlik, dedektiflik ve pehlivanlık, başka ülkelerdekine göre ense.. diye mırıldandı.

Leydi Gönülalma hâlâ susmakta, yarı ıslak gözlerle pencereden dışarı bakmakta idi. Bunun üzerine Hırtoğlan, kızı bir parça neşelendirmek için şunları ekledi:

— Rahmetli İtalyan komedyeni Toto'yu tanıdınsa, onun Tarzan filmini seyredince bir sözünü elbette anımsarsın.

— Tanırım, filmini de gördüm, ama o sözünü anımsayamadım.

— Tarzan rolündeki sıskacık Toto ormanlarda yakalandı. Roma'ya getirildi ve bir lüks otel odasına kapatıldı. Sabahleyin kuştüyü yastıklarda gözünü açtığında, akıllı adam, Tarzan gibi bet sesle bir iki çığlık atıp, göğsünü yumruklayıp, *''Allah inandırsın, yatakta Tarzanlık, çok daha rahatlık..''* demişti. Ne yani, gerçeğe aykırı mı, yalan mı bu?

Leydi Gönülalma, başıyla da onaylayıp:

— Yoo... dedi. Çok doğru söylemiş. Yatak Tarzanlığı, laf pehlivanlığı kolaydır elbet. Bundan böyle bana Amerika'dan bir adım dışarı attıramazsın. Ve seni Allah inandırsın!

BİTTİ

Aydınlık

Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

Arkadaşımız Yavuz Çekirge, Kırım Tatarlarının sözcüsü ve Sovyet muhalifi Ayşe Seyitmuratova ile görüştü

"Türkiye'de, Pan-Türkizm yapan faşistlerle hiç bir ilişkimiz yok"

1948 1953 1956 1968

Kırım Tatarlarının sözcülerinden Ayşe Seyitmuratova arkadaşımız Yavuz Çekirge'ye, Moskova yönetimine karşı mücadele ettiklerini, Mustafa Cemilov ve ünlü fizikçi Sakharov gibi birçok muhalifin de kendilerini desteklediğini anlatıyor.

> "Mustafa Cemilov ve diğer önderlerimiz sürgünde. Davamızı eski general Grigerenko ve Sakharov destekliyor. Türkiye'de bizi destekleyen Kırım Tatarları var"

42 yaşındaki tarihçi Ayşe Seyitmuratova'yla bir seminere katılmak üzere Stockholm'e geldiğinde görüşme olanağı buldum. Ayşe Seyitmuratova, 7 yaşındayken annesi ve diğer Kırım Tatarlarıyla birlikte vagonlara doldurularak Sibirya'ya gönderilmiş. 238 bin 500 kişiden geriye 110 bin kişinin kaldığını ve Sovyetler Birliği'ndeki 14 azınlık milliyetinden Kırım Tatarları, Volga Almanları ve Meşler'in bir millet olarak yok edilmek istendiğini söylüyor Ayşe Seyitmuratova. Ayşe Seyitmuratova'nın konuştuğu Kırımcanın hepsini anlayamıyorum. Bazı kelimeleri sık sık sormak zorunda kalıyorum. 10-15 dakika sonra Kırımcanın Türkçe ile olan ayrımının pek küçük olmadığını, Fransızcayla İtalyanca arasıdaki ayırımın belki de Kırımcayla Türkçe arasındaki ayırım gibi düşünülebileceğini anlıyorum.

Seyitmuratova, Kırım Tatarlarının haklarını savunma mücadelesinde, Mustafa Cemilov ve General Pyotr Grigorenko'yla birlikte çalıştıklarını söylüyor. 1966'da Lefortova hapishanesinde 8 ay, 1971 yılında da 3 yıl Mordvini çalışma kampında ceza gördükten sonra, her türlü düşünsel faaliyet olanağı KGB tarafından kısıtlanıyor. Sovyet yetkilileriyle kendisine yurtdışına çıkmasına izin vermeleri için 2 yıl mücadele ediyor. Sonunda, izin vermedikleri taktirde, kendini Moskova Kızıl Meydanında yakacağını söylediği için izin veriliyor.

Ayşe Seyitmuratova, Türkiye'de de Eskişehir bölgesinde Kırım Tatarlarının bulunduğunu, "EMEL" adıyla bir dergi çıkardıklarını söylüyor. Kendisine Kırım Tatarlarının Pantürkizm konusunda ne düşündüğünü sorduğumda kızıyor. Pantürkizm Kırım Tatarlarının mücadelesiyle en ufak bir ilintisi olmadığını, bu görüşün hiç kimse tarafından savunulmadığını, Kırım Tatarlarının Sovyetler Birliği'nde özerkliğe kavuşması ve özellikle de, zorla uzaklaştırıldıkları yerlerden Kırım'a geri dönmelerine izin verilmesi için mücadele verdiklerini söylüyor.

Seyitmuratova, tüm Avrupa ülkelerini gezerek seminerlere katılıyor ve Sovyetler Birliği'ndeki azınlıkların içinde bulundukları durumu anlatıyor. İsveç'e gelmeden önce Londra İslam Konferansında, ilk kez Kırım Tatarları ve diğer Müslüman azınlıkların Sovyetler Birliği'ndeki acıklı durumlarının dünya kamuoyuna duyurulabildiğini söylüyor.

> "1944-57 arasında kendi dilimizden kitap çıkarma olanağımız yoktu... 1968'de sözde bir Tatar Enstitüsü kuruldu. 1944 öncesinde Kırım'da kütüphanelerimiz, okullarımız vardı. Hepsi yakılıp yıkıldı. Tüm kültür mirası yokedildi."

SORU: Sayın Ayşe Seyitmuratova, Kırım Tatarlarının nasıl ülkelerinden zorla Sibirya'ya sürüldüğünü kısaca anlatır mısınız?

CEVAP: 1944 yılında halkımızın büyük bir kısmı 10-15 dakika içerisinde yarı çıplak çoluk çocuk dinlemeden hayvan nakledilen vagonlara zorla bindirilerek toplandılar. Erkeklerin çoğu Kızıl Ordu saflarında faşistlere karşı çarpışıyorlardı. Babam da faşistlere karşı Kızıl Ordu saflarında savaşırken ölmüştü. Bizi vagonlara doldurarak vagonların kapısını mühürlediler. Vagonların kapısını açtıklarında Kazakistan çöllerine gelmiştik.

Sağ kalanlar Özbekistan'da yerleştik. 50 aileye bir tek kerpiç ev düşüyordu. İklimin sertliğinden ve salgın hastalıklardan bir çok kişi öldü ilk aylarda. Geriye kalanlardan 45 bin kişi de burada öldü. 99 bin kadından 43 bini öldü. Şimdi merak edeceksiniz bunları nasıl sayabildiğimizi. 25 yıl süreyle oturduğumuz yerlerden 5 km.nin dışına çıkmamız yasaklanmıştı. 1953'de Stalin'in ölümünden sonra bu kural değiştirildi. Biz de tüm Özbekistan'ı gezerek bu bilgileri toparlayabildik.

SORU: Bu haksızlığı Moskova'ya bildirmediniz mi?

CEVAP: Bildirdik. 1953 yılında 17 kişilik en yaşlı ve saygıdeğer kişilerden oluşan heyetimiz Moskova'ya gitti. Bunlar savaş kahramanı gazilerdi. Savaştan döndükten sonra Özbekistan'a yollanan gazilerdi hepsi. Parti içinde tanıdıkları, bildikleri vardı. Bu 17 kişiye Moskova'da çok kötü davranıldı. Heyetteki insanların çoğu parti üyesiydi. Bunlar partiden ihraç edildiler. Kanıt toplamamız gerektiğini anlamış olduk bu Moskova ziyaretinden sonra. Kanıt toplama işlemi yıllar sürdü. 1964 yılında 23 ciltlik kanıt toplamış olduk. Bu belgeleri Parti Merkez Komitesine verdik. Belgeleri toplayanlar normal işçilerdi. Boş vakitlerinde araştırma yaptılar ve imkansız olan bir şeyi gerçekleştirdiler. 23 ciltlik malzemeye 130 bin de imza toplamıştık. İmzası bulunanlar baskı gördüler. Öğretmen olanlar işlerinden atıldı. Çoğu gençlerimiz tutuklandı. İlk kez Sovyet muhalifleriyle cezaevlerinde karşılaştık. Davamızı onlara da anlattık. 1964 yılında Parti Merkez Komitesi kapısında bir delegemiz, sürekli bir yıl boyunca bekledi. Bir tek cevap bekledik. Kolay değildi o bir kişiyi Moskova'da tutmak. Para topladık, çalıştık, çabaladık bu temsilcinin masraflarını karşılamak için. 1967 yılında nihayet bizi kabul etti. Parti. Bu toplantı sonucu alınan kararda Tatar halkının yurttaşlık haklarının geri verildiği açıklandı. Merkez Komitesinin karar tarihi 5.9.1967'dir. Kararda Kırım Tatarlarının çok uzun bir süredir Özbekistan'da yaşadıklarını bu nedenle Özbekistan'ın vatanları sayıldığı da bildiriliyordu. Bu karar bizim tüm umutlarımızı kırmıştı. Birçok aile Kırım'a geri dönmek istedi. Kaçak olarak Kırım'a gelen aileler tutuklandı, Sibirya'ya sürüldüler. Bu tarihten sonra Kırım Tatarları konusunda tek söz eden herkes, özellikle de önderlerimiz tutuklandı. Mustafa Cemilov hâlâ Yakut'da sürgünde. Çobanov Mamedih, Lütfi Bikirov, Gülizar Yunusova, Reşat Cemilov tutuklananların en tanınmışları.

> "Sovyet Partisi, Tatarların 'Özbek' olduğunu iddia ediyor"

Sovyet polisi, baskılara ve zulme karşı mücadele eden Kırım Tatarlarının bir gösterisini zorla dağıtmaya çalışırken.

Reşat Cemilov, Kırım Tatarları konusunda Suudi Arabistan Emirine ve Muhammed Ali'ye mektup yazdığı için tutuklandı. Mektuplarda Cemilov, Kırım Tatarların başına neler geldiğini anlatıyordu. Kırım'a 1978'de gelen birçok Kırımlı tutuklu bulundukları hapishanelerde kendilerini astılar. Musa Memed, 46 yaşında benzin dökerek kendini yaktı. Sovyet devleti Kırım Tatarlarına karşı baskı hareketlerini 1969'dan sonra artırdı. Çünkü biz Parti Merkez Komitesine yolladığımız mektupta bütün başvurularımızın sonuçsuz kaldığını ve Sovyet devletinin bizim haklarımızı korumaktan aciz olduğunu ve bu nedenle tüm dünya organizasyonlarına durumumuzu anlatacağımızı bildirdik. Ben Mustafa Cemilov'dan sonra Kırım Tatarlarının sözcüsü olarak dünyayı dolaşarak davamızı ve halkımızın başına gelenleri anlatma görevi yüklendim.

SORU: Sizin yurt dışına çıkmanıza nasıl oldu da izin verdiler?

CEVAP: Bir tesadüfe borçluyum bu izni. Daha doğrusu bir dostumuzun ölümüne. Ben yurt dışına çıkmam için izin verilmediği taktirde kendimi Moskova'da Kızıl Meydanda yakacağımı söylemiştim. Arkadaşlarımızdan Musa Memed de kendini benim yolladığım mektuptan sonra yakmış. Bundan çok sonraları yurt dışındayken haberim oldu. Arkadaşımın kendini yakması benim yurt dışına çıkmama neden oldu desem yeridir.

SORU: Kırım Tatarları kendi dillerinde öğrenim yapmaya sahipler mi? Kültürel baskı yapılıyor mu? Azınlık kültürlerin Sovyetler Birliği'ndeki durumu nedir? Bu konularda biraz bilgi verebilir misiniz?

CEVAP: 1944-1957 arasında kendi dilimizde hiç bir kitap çıkarma ya da okuma olanağımız yoktu. Buna izin verilmiyordu. 1957 yılında "Lenin Bayrağı" adı altında Kril alfabesiyle Tatarca siyasi bir dergi çıkarılmaya başlandı. 1957-1970 yılları arasında Tatarca olarak 114 kitap yayınlandı. 1968'de bir enstitü açıldı. Bu enstitüde Kırım Tatarcası dil çalışmaları yapılıyordu. Ama bu enstitü de diğer azınlık dilleri için açılan enstitüler gibi yalnızca propaganda yapmak amacıyla açılan küçük bir odada, birkaç kişinin sözlük çalışması yaptığı bir yerdi. Gerçekte gözde büyütülecek enstitüler değil bunlar. 1975 yılında Rus okullarına giden Tatar çocuklarına haftada 2 saat anadilinde ders görme olanağı sağlandı. Gazeteler ders kitabı olarak kullanılıyordu bu saatlerde de. Şimdi de bizim kültürümüzü, milli varlığımızı ortadan kaldırmak istiyorlar. 1944 öncesinde Kırım'da kütüphanelerimiz, kültür merkezlerimiz, okullarımız vardı. Bütün kütüphanelerimiz yakılıp yıkıldı. Yakılan Kütüphanelerde Marks'ın, Lenin'in de Tatarca kitapları vardı. Tüm Kırım Tatarları kültür mirası hunharca yok edildi.

SORU: Kırım Tatarları bir Türk boyu mu? Konuştuğumuz dil birbirine benziyor... ne de olsa Biraz Kırım Tatarlarının tarihinden söz eder misiniz?

CEVAP: Sovyet tarihçileri bizim tarihimizi tahrif ediyorlar. Biz Tatar değiliz, Moğol da değiliz. 600-800 yıllarından beri Kıpçaklarla Kırım'da oturan diğer halklarla bir arada yaşıyoruz. Bu konuda Rus tarihçiler yanlış bilgiler sürüyor ortaya. Rusya'da zaten tüm Müslümanlara Tatar deniliyor. Oysa değişik halklar bunlar. Biz yüzyıllardır Kırım'da oturan halkların bir karışımıyız. Aynen Türkiye'de oturan halkların yüzyıllarca birbirleriyle karıştığı gibi. Ne biz size benzeriz, ne de siz bize. Dilimiz benziyor o ayrı iş. Tarihi gerçekleri çarpıtan devletler, örneğin Pantürkçüler, Rus tarihçileri birçok genci aldatıyorlar. Alın ele, örneğin Sovyetlerdeki tüm Müslümanlara Tatar denmesini.

Sovyet devletinin maskesi öylesine aldatıcı ki, bunu yurt dışına çıkınca daha iyi anladım. Batıda insanlar Sovyetler Birliği'nde neler olup bittiği konusunda öylesine sınırlı bilgilere sahip ki insan şaşırıyor. Sovyet devletinin propagandası Batı kamuoyunun gözlerini bağlıyor. Bizim görevimiz Batıyı ve Sovyetlerin tehdidi altında bulunan diğer halkları uyarmaktır. Rusya'da olup bitenler konusunda hiç bir şey bilinmiyor. Sizin ülkenizde de mutlaka hiç kimse bir şey bilmiyor. Ne demektir Afganistan'a kardeşçe yardım? Buna inanacak kadar saf olan kişiler öylesine çok ki insanın çıldırası geliyor. Sovyetler Birliği'nde bile bu konuda daha güçlü bir kamuoyu var Batıdakinden. Bugün Sovyet devletinin Müslümanlara ve diğer halklara karşı sürdürdüğü siyaset, soykırım siyasetidir. Müslümanlar ortadan kaldırılmak isteniyor. 1979 yılından itibaren Özbekistan'da Rusçanın "arkadaş" dili olduğu ve herkesin bu dili konuşmak zorunda olduğu ilan edildi. Artık Özbekler evlerde bile Rusça konuşmak zorunda bırakılıyor.

> "Sovyet devletinin propagandası, Batı kamuoyunun gözlerini bağlıyor. Bizim görevimiz Batıyı ve Sovyetlerin tehdidi altında bulunan diğer halkları uyarmaktır"

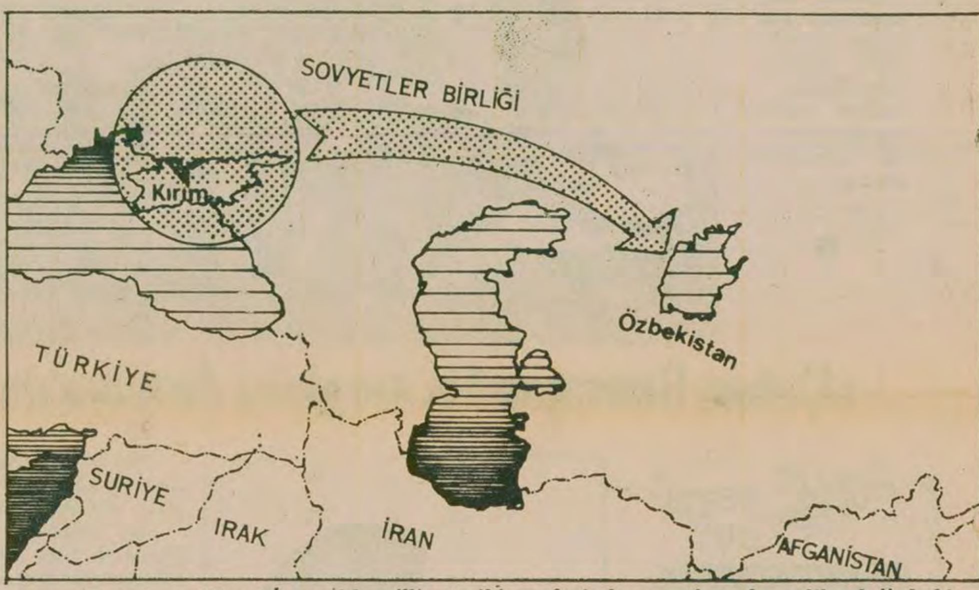

Kırım Tatarları, diğer bir azınlık milliyet gibi, yerlerinden yurtlarından edilerek Özbekistan'a sürüldüler.

SORU: Milli değerleri, örneğin milli dili savunanlara ne gibi bir gerekçeyle karşı çıkıyor yetkililer?

CEVAP: Burjuva milliyetçisi, CIA ajanı gibi suçlamalar yöneltiliyor, azınlıkların dillerinin geliştirilmesini savunanlara. Bize de şovenist diyorlar, kendi kültürümüzü savunduğumuz için. Oysa Rus şovenizmini savunmak suç olmuyor.

SORU: Sovyetlerde muhaliflerin olduğunu ve bunların da ceza gördüğünü biliyoruz. Sizin mücadelenizde bu muhaliflerden kimsenin katkısı olmuyor mu?

CEVAP: Var. Demokrat muhalifler bizim davamızı savunuyorlar. Örneğin Rus generali Grigorenko, Tatar halkına karşı işlenen suçları dile getirdiği için ceza görmüştür. Sakharov, arkadaşlarımızın mahkemelerinde bulunmuştur. Biz diğer muhaliflerle birlikte çalışıyoruz zaten. Dökümanlara birlikte imza atıyoruz.

SORU: Son olarak AYDINLIK okuyucularına söyleyeceğiniz bir şey var mı?

CEVAP: Türkiye'de de bizim davamızı destekleyen Kırım Tatarları var, ama bir de Pantürkizm yapan faşist gruplar var. Bizim bu Pantürkçülerle hiç bir alış verişimiz yok. Biz Kırım halkıyız. Türkiye halkından da davamızı desteklemelerini ve Rusya'nın saldırganlığına karşı uyanık bulunmalarını diliyoruz.

> "Ne demektir, Afganistan'a kardeşçe yardım? Buna inanacak insanlar o kadar çok ki Batıda. Sovyetlerde bile bu konuda daha güçlü bir kamuoyu var"

Televizyonda bugün

17.00 **AKŞAMA DOĞRU**

17.05 **HABERLER**

18.00 **HABERLER**

18.05 **SINAVA DOĞRU**

18.50 **DOĞA VE İNSAN**

19.15 **İNANÇ DÜNYASI**

20.00 **HABERLER**

20.50 **KLASİK TÜRK MÜZİĞİ**

21.20 **TV'DE TÜRK SİNEMASI**

Yönetmenliğini Zeki Ökten'in yaptığı ve başlıca rolleri Kadir İnanır, Müjde Ar, Meral Deniz, Diler Saraç, Mehtap Güler'in paylaştıkları "Pisi Pisi" adlı film yayınlanacak.

22.50 **DIŞ KAYNAKLI MÜZİK**

Neil Sedeka söylüyor.

23.15 **HABERLER**

(GENİŞ HABER 7. SAYFADA)